

Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ:ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ:ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΑΠΟ ΤΟ 1980 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ 2007 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΑΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΑΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

ΠΑΤΡΑ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	ΣΕΛΙΔΑ 1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	ΣΕΛΙΔΑ 3
<u>ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ</u>	ΣΕΛΙΔΑ 4
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1</u>	ΣΕΛΙΔΑ 5
ΕΝΝΟΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	ΣΕΛΙΔΑ 6
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΓΚΠ.....	ΣΕΛΙΔΑ 7
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓ/ΣΜΟΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 7
Ο ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 8
Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ..	ΣΕΛΙΔΑ 12
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2</u>	ΣΕΛΙΔΑ 13
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 14
ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 14
ΦΟΡΟΙ.....	ΣΕΛΙΔΑ 14
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 15
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ.....	ΣΕΛΙΔΑ 19
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 22
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΣΜΟΥΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 22
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 22
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΑΓΑΘΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 23
ΑΛΛΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 23
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3</u>	ΣΕΛΙΔΑ 24
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 25
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 27

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 29
Η ΑΥΞΟΥΣΑ ΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 30
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ..	ΣΕΛΙΔΑ 32
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 32
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ.....	ΣΕΛΙΔΑ 33
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4</u>	ΣΕΛΙΔΑ 34
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 35
ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 35
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 35
ΛΟΓΟΙ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 35
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ..	ΣΕΛΙΔΑ 37
ΔΙΕΡΕΥΝΥΣΗ ΤΡΟΠΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 39
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5</u>	ΣΕΛΙΔΑ 46
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΣΕΛΙΔΑ 47
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΣΧΟΛΙΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 49
<u>ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ</u>	ΣΕΛΙΔΑ 51
ΓΚΠ ΤΟΥ 1980.....	ΣΕΛΙΔΑ 52
ΓΚΠ ΤΟΥ 1981.....	ΣΕΛΙΔΑ 54
ΓΚΠ ΤΟΥ 1982.....	ΣΕΛΙΔΑ 56
ΓΚΠ ΤΟΥ 1983.....	ΣΕΛΙΔΑ 58
ΓΚΠ ΤΟΥ 1984.....	ΣΕΛΙΔΑ 60

ΓΚΠ ΤΟΥ 1985.....	ΣΕΛΙΔΑ 62
ΓΚΠ ΤΟΥ 1986.....	ΣΕΛΙΔΑ 64
ΓΚΠ ΤΟΥ 1987.....	ΣΕΛΙΔΑ 67
ΓΚΠ ΤΟΥ 1988.....	ΣΕΛΙΔΑ 69
ΓΚΠ ΤΟΥ 1989.....	ΣΕΛΙΔΑ 71
ΓΚΠ ΤΟΥ 1990.....	ΣΕΛΙΔΑ 74
ΓΚΠ ΤΟΥ 1991.....	ΣΕΛΙΔΑ 76
ΓΚΠ ΤΟΥ 1992.....	ΣΕΛΙΔΑ 78
ΓΚΠ ΤΟΥ 1993.....	ΣΕΛΙΔΑ 80
ΓΚΠ ΤΟΥ 1994.....	ΣΕΛΙΔΑ 82
ΓΚΠ ΤΟΥ 1995.....	ΣΕΛΙΔΑ 84
ΓΚΠ ΤΟΥ 1996.....	ΣΕΛΙΔΑ 86
ΓΚΠ ΤΟΥ 1997.....	ΣΕΛΙΔΑ 88
ΓΚΠ ΤΟΥ 1998.....	ΣΕΛΙΔΑ 90
ΓΚΠ ΤΟΥ 1999.....	ΣΕΛΙΔΑ 92
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ 1980-1999.....	ΣΕΛΙΔΑ 94
ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΑΕΠ (ΓΡΑΦΗΜΑ).....	ΣΕΛΙΔΑ 95
ΓΚΠ ΤΟΥ 2000.....	ΣΕΛΙΔΑ 96
ΓΚΠ ΤΟΥ 2001.....	ΣΕΛΙΔΑ 98
ΓΚΠ ΤΟΥ 2002.....	ΣΕΛΙΔΑ 100
ΓΚΠ ΤΟΥ 2003.....	ΣΕΛΙΔΑ 102
ΓΚΠ ΤΟΥ 2004.....	ΣΕΛΙΔΑ 104
ΓΚΠ ΤΟΥ 2005.....	ΣΕΛΙΔΑ 106
ΓΚΠ ΤΟΥ 2006.....	ΣΕΛΙΔΑ 108

ΓΚΠ ΤΟΥ 2007.....	ΣΕΛΙΔΑ 110
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ 2000-2007.....	ΣΕΛΙΔΑ 112
ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΑΕΠ (ΓΡΑΦΗΜΑ).....	ΣΕΛΙΔΑ 113
<u>ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ</u>	ΣΕΛΙΔΑ 114
ΤΙ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 115
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 122

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εργασία αυτή, έχει ως σκοπό την μελέτη και την διερεύνηση της έννοιας του δημοσίου ελλείμματος.

Θα πρέπει να σημειώσουμε, ότι το θέμα του δημοσίου ελλείμματος απαιτεί έναν λεπτό χειρισμό , με την έννοια ότι οι απόψεις δίστανται όσον αφορά την εξέλιξη του και τις επιπτώσεις που έχει στην οικονομία.

Η εργασία μας περιλαμβάνει τα εξής μέρη: Α, Β και Γ μέρος. Το πρώτο μέρος όπου αποτελεί και το κύριο θεωρητικό κομμάτι μας ,αποτελείται από πέντε κεφάλαια, όπου εξηγούνται και αναλύονται βασικές έννοιες για την κατανόηση της εργασίας μας .

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρουμε την έννοια του κρατικού προϋπολογισμού και των διακρίσεων του. Το κεφάλαιο αυτό μας βοηθάει έτσι ώστε να μπορέσουμε να κατανοήσουμε ένα κρατικό προϋπολογισμό.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρουμε τι είναι δημόσια έσοδα καθώς και τις μορφές δημοσίων εσόδων. Τα δημόσια έσοδα αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι του κρατικού προϋπολογισμού. Κύρια πηγή δημοσίων εσόδων είναι οι φόροι.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρουμε τι είναι δημόσιες δαπάνες καθώς και τις διακρίσεις τους. Επίσης και οι δημόσιες δαπάνες αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι του κρατικού προϋπολογισμού και χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα για την πραγματοποίηση όλων των στόχων του δημοσίου. Επιπλέον στο κεφάλαιο αυτό αναλύεται η λειτουργική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών και τέλος η αξιολόγηση και επιλογή τους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρουμε τι είναι δημόσιο χρέος και τους λόγους δημιουργίας του. Επίσης αναφέρεται τι είναι δημόσια ελλείμματα καθώς και τους λόγους εμφάνισής του. Στη συνέχεια αναλύεται η διαφορά μεταξύ ελλείμματος και δημοσίου χρέους και τέλος αναφέρονται κάποιοι μέθοδοι για την αντιμετώπιση του δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναφέρουμε τι είναι δημοσιονομική πολιτική και κάποια σχόλια-συμπεράσματα για την καλύτερη κατανόηση του κεφαλαίου.

Στη συνέχεια το δεύτερο μέρος, αποτελείται από μια σειρά κρατικών προϋπολογισμών, από το 1980 έως και το 2007, στους οποίους εμφανίζεται η πορεία του δημοσίου ελλείμματος σε πραγματικούς αριθμούς, αλλά και ως ποσοστό του ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν).

Τέλος, στο τρίτο και τελευταίο μέρος αναφέρονται κάποιοι τρόποι για την βελτίωση της οικονομίας, έτσι ώστε να διαπιστωθούν και να ιεραρχηθούν βασικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, είναι η εμφάνιση των δημοσίων ελλειμμάτων και κατά συνέπεια η διόγκωση του δημοσίου χρέους.

Πολλοί είναι οι λόγοι εμφάνισης των δημοσίων ελλειμμάτων, μερικοί από αυτούς είναι οι εξής:

- Πρώτον, η κακή διάρθρωση του φορολογικού συστήματος, το οποίο δεν είναι κατάλληλα προσαρμοσμένο στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες κάθε χώρας και,
- Δεύτερον, η κακή εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας, η οποία ευνοεί μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγή.

Επιπλέον, υπάρχει αδυναμία ελέγχου των δημοσίων ελλειμμάτων, λόγω χαμηλών δημοσίων εσόδων.

Η συνεχιζόμενη και μετά την αναγνώριση του διευρυνόμενου δημοσίου χρέους, ως βασικού προβλήματος της οικονομίας μας, αύξηση των δημοσίων ελλειμμάτων και σε απόλυτους αριθμούς αλλά και ως ποσοστό μέσα στο ΑΕΠ, οφείλεται στην αδυναμία κάλυψης των ετησίων δημοσίων εξόδων, με τα ετήσια δημόσια έσοδα.

Τα συνεχή αυτά ελλείμματα προστίθενται στο συνολικό δημόσιο χρέος, απαιτώντας τη σύναψη νέων δανείων που πυροδοτούν τις δαπάνες εξυπηρέτησης του.

Υπάρχουν ασφαλώς και πολλά άλλα προβλήματα στην ελληνική οικονομία, γι' αυτό το λόγο οι λύσεις, ουδέποτε θα μπορούσαν να είναι στιγμιαίες. Αντίθετα, χρειάζεται χρόνος για τη βαθμιαία μεταβολή των υφισταμένων διαρθρωτικών ανισορροπιών, μέσα στον οποίο η οικονομική αυτή πολιτική να είναι συνεχής και συνεπής, ως προς τις βασικές κατευθύνσεις της.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
ΕΝΝΟΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

1.1 ΕΝΝΟΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ*

«Προϋπολογισμός είναι ο νόμος , όπου προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (πιστώσεων), για κάθε οικονομικό έτος».

Η χρονική ισχύς του Προϋπολογισμού είναι περιορισμένη και μάλιστα για ένα οικονομικό έτος, το οποίο στην Ελλάδα, συμπίπτει τώρα με το ημερολογιακό έτος. Με τον Προϋπολογισμό προσδιορίζονται, δηλαδή προβλέπονται, τα δημόσια έσοδα και τα όρια των εξόδων του Κράτους. Δηλαδή, ο Προϋπολογισμός αφορά στο μέλλον, και μάλιστα στο επόμενο έτος. Επομένως ,η Αρχή η οποία καταρτίζει τον Προϋπολογισμό πρέπει να προβλέψει βάσει των ισχυόντων Νόμων, σε συνάρτηση με τις αναμενόμενες οικονομικές συνθήκες, αφ' ενός μεν τα δημόσια έσοδα, αφ' ετέρου δε τα όρια των δημοσίων δαπανών (πιστώσεων). Σημειωτέον ότι, μετά την ψήφιση στη Βουλή του Προϋπολογισμού, η Κυβέρνηση δεν μπορεί, να υπερβεί τις αναγραφόμενες πιστώσεις του Προϋπολογισμού για το σχετικό έτος, μπορεί όμως να δαπανήσει μικρότερα από τα προβλεπόμενα ποσά.

Ο έλεγχος και συγκράτηση των δημοσίων δαπανών έχει καθοριστική σημασία και για την χώρα μας. Η συνεχής αύξηση των δημοσίων δαπανών σε συνδυασμό με την εκτεταμένη φοροδιαφυγή προκαλεί τα τελευταία έτη σημαντικά δημοσιονομικά ελλείμματα, τα οποία οδήγησαν σε ταχύτατη συσσώρευση δημοσίου χρέους και σε αποσταθεροποίηση όλης της οικονομίας γενικότερα. Παράλληλα η συνεχής διεύρυνση του μεγέθους του δημοσίου τομέα, έχει δημιουργήσει εκτεταμένες ακαμψίες και στρεβλώσεις στην οικονομία.

*Πηγή: Εισαγωγή στη δημόσια οικονομική. Γ.Ε Δράκου καθηγητή Α.Β.Σ.Π. Εκδόσεις: Α. Σταμούλης. Αθήνα 1986

1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ*

Ο γενικός κρατικός προϋπολογισμός του κράτους σήμερα περιλαμβάνει τον τακτικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και τον ειδικό λογαριασμό εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων (πριν Ε.Ε).

1.2.1 ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.*

Μέσω του ειδικού λογαριασμού εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων υλοποιείται η κοινή αγροτική πολιτική της ΕΟΚ στην χώρα μας, η οποία φυσικά χρηματοδοτείται από την Κοινότητα (ευρωπαϊκό γεωργικό ταμείο προσανατολισμού εγγυήσεων-τιμήμα εγγυήσεων). Μετά την ένταξη μας στην ΟΝΕ ο ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων έπαψε να λειτουργεί. Ο ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων είναι πάντα ισοσκελισμένος, το ύψος των δαπανών του προσδιορίζεται ουσιαστικά από τις αποφάσεις της κοινότητας σχετικά με τις τιμές στήριξης των αγροτικών προϊόντων, οπότε δεν υπάρχει λόγος ανάλυσης του προϋπολογισμού αυτού από Ελληνικής πλευράς, εκτός ίσως για το μικρό ποσό που αφορά το κόστος λειτουργίας της αρμόδιας υπηρεσίας και καλύπτεται από εθνικούς πόρους. Έτσι τελικά το ενδιαφέρον στα επόμενα επικεντρώνεται στον τακτικό προϋπολογισμό και τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων.

*πηγή: «Τα δημόσια οικονομικά στην Ελλάδα» Ν.Τάτσος. Εκδόσεις Σμπύλιας. «Το οικονομικό» . Αθήνα 1991

1.2.2 Ο ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ*

Την ευθύνη για την κατάρτιση του τακτικού προϋπολογισμού φέρει ο υπουργός οικονομικών. Στο έργο του αυτό υποβοηθείται από τις υπηρεσίες του υπουργείου και ιδιαίτερα από τη διεύθυνση προϋπολογισμού του γενικού λογιστηρίου του κράτους, η οποία και διεκπεραιώνει όλες τις εργασίες που συνδέονται τόσο με την κατάρτιση όσο και με την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Σε σχέση με άλλες χώρες, η κατάρτιση του προϋπολογισμού στην Ελλάδα είναι απλή. Στα τέλη Μαΐου ή αρχές Ιουνίου κάθε έτους κυκλοφορεί μία εγκύκλιος από το γενικό λογιστήριο του Κράτους με οδηγίες σχετικά με την κατάρτιση του προϋπολογισμού του επόμενου έτους. Στο μεγαλύτερο μέρος της η εγκύκλιος αυτή περιέχει οδηγίες καθαρά τεχνικής φύσεως, όπως π.χ. <<Οι πιστώσεις για αποδοχές προσωπικού θα εμφανιστούν σε τέσσερις αναλυτικούς πίνακες αποδοχών ...>> ή <<Οι πιστώσεις για νέες δαπάνες ... θα πρέπει να εμφανιστούν χωριστά και να υπογραμμισθούν με κόκκινο μελάνι για εύκολη αναγνώριση>>. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες για τις επιδιώξεις και τους σκοπούς του νέου προϋπολογισμού όπως <<Η ανάπτυξη της οικονομίας>> ή <<Η δικαιότερη κατανομή των διαθέσιμων πόρων Και των φορολογικών βαρών>>. Ποτέ όμως δεν δίδονται ποσοτικές πληροφορίες ζωτικής σημασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού όπως ο αναμενόμενος πληθωρισμός για το επόμενο έτος ή όπως οι εκτιμήσεις για την ανεργία. Ούτε καν οι εξελίξεις των μεγεθών αυτών κατά το τρέχον έτος ούτε καμιά άλλη ποσοτική πληροφορία αναφέρεται στην εγκύκλιο.

Η επόμενη ενέργεια λαμβάνει χώρα στα διάφορα υπουργεία και τις νομαρχίες. Οι διάφορες υπηρεσίες του κάθε υπουργείου προετοιμάζουν το

*πηγή: «Τα δημόσια οικονομικά στην Ελλάδα» Ν.Τάτσος. Εκδόσεις Σμπίλιας. «Το οικονομικό» . Αθήνα 1991

σχέδιο προϋπολογισμού δαπανών τους για το επόμενο έτος και το υποβάλλουν στην οικονομική υπηρεσία του υπουργείου τους.

Η οικονομική υπηρεσία κάθε υπουργείου, αφού συγκεντρώσει όλα αυτά τα σχέδια τα υλοποιεί, τα ελέγχει και τα επεξεργάζεται περαιτέρω και σχηματίζει το σχέδιο προϋπολογισμού (δαπανών) ολόκληρου του υπουργείου. Στο έργο αυτό η οικονομική υπηρεσία συνεργάζεται με την υπηρεσία εντελλομένων εξόδων του κάθε υπουργείου. Η συνεργασία αυτή όχι μόνο προβλέπεται από την εγκύκλιο αλλά και επιβάλλεται αφού οι υπάλληλοι της υπηρεσίας εντελλομένων εξόδων (οι οποίοι ανήκουν στο υπουργείο οικονομικών) έχουν αυξημένες γνώσεις και εμπειρία σε θέματα προϋπολογισμού και είναι σε θέση να κάνουν χρήσιμες υποδείξεις. Στη συνέχεια το σχέδιο προϋπολογισμού εξετάζεται από τον αντίστοιχο υπουργό, ο οποίος και λαμβάνει τις οριστικές αποφάσεις, ιδιαίτερα για τις δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την ακολουθούμενη πολιτική. Κατόπιν το σχέδιο προϋπολογισμού (δαπανών) υποβάλλεται στην υπηρεσία εντελλομένων εξόδων του υπουργείου η οποία μαζί με τα σχόλια της το αποστέλλει στο γενικό λογιστήριο του κράτους. Συνήθως ως προθεσμία υποβολής στο γενικό λογιστήριο του κράτους ορίζεται η 31^η Ιουλίου αλλά μερικές φορές και η 15^η Αυγούστου.

Είναι σημαντικό στο σημείο αυτό να εξετάσουμε αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο οι οικονομικές υπηρεσίες των υπουργείων προσδιορίζουν το ύψος των διαφόρων αιτημάτων για τον επόμενο χρόνο. Η επικρατούσα πρακτική είναι οι πιστώσεις του τρέχοντος έτους να προσαυξάνονται χωρίς να υπάρχουν ενιαίες οδηγίες για το ύψος αυτής της προσαύξησης. Εξαίρεση βέβαια αποτελούν οι «νέες κατηγορίες» δαπανών. Φυσικά λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το ύψος της

*πηγή: «Τα δημόσια οικονομικά στην Ελλάδα» Ν.Τάτσος. Εκδόσεις Σμπιλίας. «Το οικονομικό» . Αθήνα 1991

πίστωσης αλλά και η αναμενόμενη εκταμίευση στο τρέχον έτος ή η εκταμίευση που πραγματοποιήθηκε το προηγούμενο έτος.

Λαμβάνεται επίσης υπόψη το γεγονός ότι το γενικό λογιστήριο του κράτους θα προβεί πιθανότατα σε ορισμένες περικοπές, οπότε τα προτεινόμενα ποσά αυξάνονται ανάλογα. Είναι φανερό ότι η παραδοσιακή αυτή μέθοδος κατάρτισης του προϋπολογισμού δεν επιτρέπει την συγκράτηση των δημοσίων δαπανών. Αντίθετα, η προσαύξηση των περσινών πιστώσεων πέρα από το αναγκαίο ποσό για να «προεξοφληθεί» η τυχόν περικοπή από το γενικό λογιστήριο του κράτους, οδηγεί αναμφίβολα σε αύξηση των δαπανών. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο «παράπονο» των υπαλλήλων της διεύθυνσης προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους είναι ότι τα αιτήματα των υπουργείων είναι συνήθως αδικαιολόγητα υψηλά.

Αφού τα σχέδια προϋπολογισμών των διαφόρων υπουργείων φτάσουν στο γενικό λογιστήριο του κράτους, συνήθως τον Αύγουστο, αρχίζει μια νέα φάση εξέτασης και ανάλυσης των αιτημάτων των διαφόρων υπουργείων από την αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Στη φάση αυτή πραγματοποιούνται και συναντήσεις υπαλλήλων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους με υπαλλήλους από τις οικονομικές υπηρεσίες των διαφόρων υπουργείων με σκοπό να πεισθούν οι δεύτεροι και να δεχθούν μείωση των αιτημάτων τους.

Οι τελευταίες περικοπές στα αιτήματα των υπουργείων γίνονται υπό την επίβλεψη του υπουργού οικονομικών, ο οποίος έχει το δικαίωμα να περικόπτει δαπάνες προκειμένου το σύνολο των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού να συμβαδίζει με την γενικότερη μακροοικονομική πολιτική της κυβέρνησης για το επόμενο έτος. Το δικαίωμα του όμως αυτό περιορίζεται σε δύο σημεία: Πρώτον δεν έχει το δικαίωμα να περικόψει τις λεγόμενες «υποχρεωτικές δαπάνες» (π.χ.

*πηγή: «Τα δημόσια οικονομικά στην Ελλάδα» Ν.Τάτσος. Εκδόσεις Σμπίλιας. «Το οικονομικό» . Αθήνα 1991

μισθοί δημοσίων υπαλλήλων) ή τις δαπάνες που προκύπτουν από συμβατικές υποχρεώσεις του δημοσίου (π.χ. μισθώματα, τόπους). Δεύτερο, πριν περικόψει τις δαπάνες ενός υπουργείου συνεννοείται με τον αντίστοιχο υπουργό ο οποίος προΐσταται αυτού του υπουργείου. Τυχόν παραμένουσες διαφωνίες επιλύονται από το υπουργικό συμβούλιο ή τον ίδιο τον πρωθυπουργό.

Η περίπτωση των νομαρχιών είναι λίγο πιο περίπλοκη, αλλά δεν παρουσιάζει ουσιαστικές διαφορές. Για να προωθηθεί η αποκέντρωση, οι νομαρχίες καταρτίζουν νομαρχιακούς προϋπολογισμούς για ορισμένες δαπάνες, οι οποίοι όμως αποτελούν τμήμα του τακτικού προϋπολογισμού. Αφού προετοιμαστεί το σχέδιο του νομαρχιακού προϋπολογισμού από την αρμόδια υπηρεσία της νομαρχίας, ένα αντίγραφο υποβάλλεται στο υπουργείο εσωτερικών και ένα άλλο διασπάται σε επιμέρους τμήματα, με βάση τις αρμοδιότητες των υπουργείων, και κάθε τμήμα υποβάλλεται στο κάθε αρμόδιο υπουργείο. Έτσι, στο υπουργείο παιδείας και θρησκευμάτων π.χ. ,θα υποβληθούν μόνο τα τμήματα εκείνα των νομαρχιακών προϋπολογισμών που αφορούν δαπάνες για την παιδεία κ.ο.κ. Τόσο το υπουργείο εσωτερικών όσο και καθένα από τα αρμόδια υπουργεία έχουν την δυνατότητα να τροποποιούν αιτήματα των νομαρχιών. Οι μεταβολές όμως στους νομαρχιακούς προϋπολογισμούς που αποφασίζονται από τα αρμόδια υπουργεία πρέπει να κοινοποιούνται και στο υπουργείο εσωτερικών. Κατά τα άλλα δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ νομαρχιών και υπουργείων.

*πηγή: «Τα δημόσια οικονομικά στην Ελλάδα» Ν.Τάτσος. Εκδόσεις Σμπίλιας. «Το οικονομικό» . Αθήνα 1991

1.2.3 Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ*

Ο προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων, ο οποίος διαχωρίστηκε από τον τακτικό προϋπολογισμό το 1952, καταρτίζεται βασικά από το υπουργείο οικονομίας και οικονομικών σε συνεργασία όμως με το υπουργείο ανάπτυξης. Το συνολικό ύψος των δαπανών καθορίζεται από το υπουργείο οικονομίας και οικονομικών στα πλαίσια της γενικότερης μακροοικονομικής πολιτικής, ενώ οι επιμέρους κατηγορίες δημοσίων επενδύσεων για τις οποίες θα αναγραφούν πιστώσεις καθορίζονται από το υπουργείο ανάπτυξης. σε συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία.

*πηγή: «Τα δημόσια οικονομικά στην Ελλάδα» Ν.Τάτσος. Εκδόσεις Σμπίλιας. «Το οικονομικό» . Αθήνα 1991

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ

2.1.ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ*

Για την κάλυψη των δαπανών τους οι δημόσιοι φορείς (π.χ. υπουργεία) χρειάζονται έσοδα, τα οποία συνήθως δεν έχουν, γιατί τα έσοδα από περιουσία που κατέχουν είναι συνήθως ασήμαντα. Έτσι, καταφεύγουν σε άλλα μέσα για την εξεύρεση των αναγκαίων εσόδων. Βασικές κατηγορίες εσόδων για παράδειγμα, είναι οι φόροι και ο δημόσιος δανεισμός.

2.2. ΜΟΡΦΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ*

Μορφές δημοσίων εσόδων αποτελούν:

- οι φόροι
- ο δημόσιος δανεισμός,
- οι ασφαλιστικές εισφορές,
- οι δασμοί
- τα έσοδα από άλλες χώρες,
- τα έσοδα από την πώληση αγαθών και άλλα.

2.2.1. ΦΟΡΟΙ*

Οι φόροι αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησεως των δημοσίων δαπανών σε όλες τις χώρες του κόσμου. Στην Ελλάδα τα έσοδα από φορολογία αποτελούν πάνω από το 90% των τρεχόντων εσόδων του δημοσίου. Οι φόροι είναι αναγκαστική παροχή των ιδιωτών προς το δημόσιο, καταβάλλονται δηλαδή υποχρεωτικά από τους πολίτες. Επίσης, οι φόροι δε συνδέονται με καμιά ειδική αντιπαροχή του δημοσίου προς τους ιδιώτες, γι' αυτό και θεωρούνται συνήθως ότι αποτελούν μονομερή παροχή των ιδιωτών προς το δημόσιο. Βέβαια το δημόσιο παρέχει δωρεάν στους φορολογουμένους όλα τα δημόσια αγαθά, καθώς επίσης και άλλες υπηρεσίες, αλλά η ποσότητα των αγαθών και υπηρεσιών που καταναλώνει κάθε άτομο δε συνδέεται με το ποσό

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

φόρου που καταβάλλει και, επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ειδική αντιπαροχή του δημοσίου στους φορολογουμένους, η οποία δίνεται ως αντιστάθμισμα στους φόρους που πληρώνουν. Οι φόροι μπορεί να επιβάλλονται με βάση διάφορα χαρακτηριστικά των φορολογουμένων. Το αντικείμενο, με βάση το οποίο υπολογίζονται, λέγεται φορολογική βάση. Φορολογική βάση σήμερα αποτελούν κυρίως το εισόδημα, η περιουσία και η δαπάνη των φορολογουμένων.

2.2.1.1.ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ*

Το δημόσιο, για να πετυχαίνει καλύτερα τους στόχους του, επιβάλλει συνήθως περισσότερους από ένα φόρους. Αυτό είναι απαραίτητο, γιατί ορισμένοι φόροι είναι περισσότερο κατάλληλοι για την προώθηση ενός στόχου, ενώ άλλοι φόροι προσφέρονται για την προώθηση άλλων στόχων. Επίσης, όταν υπάρχουν πολλοί φόροι, το δημόσιο μπορεί να αξιοποιεί καλύτερα τις δυνατότητες που έχουν οι φορολογούμενοι να πληρώνουν φόρους και να εισπράττει έτσι περισσότερα έσοδα. Τέλος, και οι φορολογούμενοι διευκολύνονται πολλές φορές με την ύπαρξη πολλών φόρων, γιατί διαφορετικά θα έπρεπε ίσως κάθε φορά να καταβάλλουν μεγαλύτερη δόση ενώ, όταν υπάρχουν πολλοί φόροι, η συνολική επιβάρυνση ενός φορολογούμενου μπορεί να κατανεμηθεί σε ολόκληρο το έτος και η εξόφληση να γίνει σε μικρότερες δόσεις. Για να είναι ευκολότερη η ανάλυση και αξιολόγηση των πολυπληθών αυτών φόρων, τους κατατάσσουμε συνήθως σε ευρύτερες κατηγορίες με βάση διάφορα κριτήρια. Οι σπουδαιότερες από αυτές είναι οι ακόλουθες:

Α) Ανάλογα με την βάση, πάνω στην οποία επιβάλλονται. Με βάση το κριτήριο αυτό διακρίνουμε τρεις βασικές κατηγορίες :

- φόρους εισοδήματος,
- φόρους περιουσίας,

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ΄. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

- φόρους δαπάνης.

Οι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται με βάση το εισόδημα των φορολογουμένων, οι φόροι περιουσίας με βάση την περιουσία τους και οι φόροι δαπάνης με βάση τη δαπάνη των φορολογουμένων και, συνήθως, την καταναλωτική δαπάνη. Οι φόροι δαπάνης ονομάζονται συνήθως και έμμεσοι φόροι, γιατί επιβαρύνουν τους καταναλωτές των διάφορων προϊόντων έμμεσα, δηλαδή δεν επιβάλλονται στους καταναλωτές αλλά στις επιχειρήσεις που παράγουν τα διάφορα προϊόντα. Οι επιχειρήσεις αποδίδουν το φόρο στο δημόσιο και κατόπιν, με αύξηση, των τιμών των προϊόντων τους, μεταβιβάζουν το φόρο στους καταναλωτές. Αντίθετα, οι φόροι εισοδήματος και περιουσίας ονομάζονται άμεσοι και επιβάλλονται στους εισοδηματίες ή στους κατόχους της περιουσίας, οι οποίοι τους πληρώνουν στο δημόσιο ταμείο και συνήθως δεν έχουν μεγάλη δυνατότητα να τους μεταβιβάσουν σε άλλους, αν και ορισμένοι από αυτούς ίσως μεταβιβάζονται και επιβαρύνουν τελικά στους καταναλωτές ή άλλα πρόσωπα διαφορετικά από εκείνα στα οποία επιβάλλονται.

Οι φόροι εισοδήματος είναι συνήθως δύο:

- ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων και
- ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

και φορολογούν, αντίστοιχα, ο πρώτος τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων και ο δεύτερος τα εισοδήματα των νομικών προσώπων. Στην Ελλάδα, στο φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων υποβάλλονται τα κέρδη των ανώνυμων εταιριών, των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, των συνεταιρισμών, καθώς και τα εισοδήματα των ξένων εταιριών και ορισμένων νομικών προσώπων

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΓ². Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

δημοσίου δικαίου που υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος, ενώ όλα τα άλλα εισοδήματα υποβάλλονται στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Οι φόροι περιουσίας επιβάλλονται άλλοτε στη συνολική καθαρή αξία της περιουσίας, που κατέχει ένα άτομο, και ονομάζονται φόροι καθαρού πλούτου και άλλοτε μόνο σε ορισμένα περιουσιακά του στοιχεία και, κυρίως τα ακίνητα, και λέγονται ονομαστικοί φόροι περιουσίας. Επίσης επιβάλλονται συνήθως φόροι περιουσίας στην αξία της περιουσίας που μεταβιβάζεται από ένα φορέα σε άλλο, λόγω π.χ. κληρονομιάς, δωρεάς ή πωλήσεως. Οι φόροι αυτοί ονομάζονται φόροι κληρονομιών ή δωρεών.

Οι φόροι δαπάνης επιβάλλονται άλλοτε στην καταναλωτική δαπάνη μόνο και άλλοτε σε ολόκληρη τη δαπάνη της οικονομίας, καλύπτουν δηλαδή και τις επενδύσεις και, πολλές φορές, τις δαπάνες του κράτους. Οι φόροι αυτοί άλλοτε καλύπτουν όλα τα προϊόντα, ή μια μεγάλη κατηγορία προϊόντων, και λέγονται γενικοί φόροι δαπάνης, άλλοτε ένα μόνο προϊόν ή μια κατηγορία προϊόντων, και λέγονται ειδικοί φόροι δαπάνης. Εξάλλου, ορισμένοι από τους φόρους αυτούς καλύπτουν μόνο τα προϊόντα που εισάγονται από το εξωτερικό και λέγονται δασμοί, ενώ άλλοι καλύπτουν και τα εισαγόμενα και τα εγχώρια προϊόντα, οι τελευταίοι είναι γνωστοί ως φόροι, και πολλές φορές ονομάζονται εσωτερικοί φόροι δαπάνης.

Οι φόροι εισοδήματος αποτελούν γενικά την κύρια πηγή εσόδων στις αναπτυγμένες χώρες, ενώ οι φόροι δαπάνης επικρατούν στα φορολογικά συστήματα των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών. Οι φόροι περιουσίας αποφέρουν σχετικά χαμηλό ποσοστό των συνολικών εσόδων σε όλες τις χώρες. Στην Ελλάδα, οι φόροι εισοδήματος (μαζί με τις εισφορές στην κοινωνική ασφάλιση) και περιουσίας αποφέρουν το 60% των συνολικών φορολογικών εσόδων του δημοσίου, ενώ οι έμμεσοι φόροι αποφέρουν το υπόλοιπο 40%. Η

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

συμβολή των εμμέσων φόρων στα συνολικά έσοδα είναι όμως πολύ μεγαλύτερη προκειμένου για το κράτος. Εδώ οι έμμεσοι φόροι αποφέρουν το 60% και οι άμεσοι μόνο το 40% των εσόδων.

B) Ανάλογα με τη φύση του φορολογικού συντελεστή. Με βάση το κριτήριο αυτό διακρίνουμε τρεις κατηγορίες φόρων:

- αναλογικούς,
- προοδευτικούς και
- αντίστροφα προοδευτικούς.

Αναλογικός λέγεται ένας φόρος, όταν ο συντελεστής είναι ο ίδιος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσεως. Παράδειγμα αναλογικού φόρου στην Ελλάδα αποτελεί ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων που, επιβάλλεται με ενιαίο συντελεστή, ανεξάρτητα από το ύψος του εισοδήματος του νομικού προσώπου. Επίσης αναλογικοί είναι συνήθως όλοι οι φόροι που επιβαρύνουν τα προϊόντα, γιατί και αυτοί επιβάλλονται με τους ίδιους συντελεστές ανεξάρτητα από το ύψος των πωλήσεων κάθε επιχειρήσεως.

Προοδευτικός λέγεται ένας φόρος, όταν ο συντελεστής του αυξάνεται όσο αυξάνεται το μέγεθος της φορολογικής βάσεως. Προοδευτικός φόρος είναι, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, γιατί ο συντελεστής του αυξάνεται το ύψος του εισοδήματος του φορολογούμενου φυσικού προσώπου. Επίσης, προοδευτικός είναι ο φόρος κληρονομιών, γιατί και εδώ ο συντελεστής αυξάνεται όσο αυξάνεται η αξία της κληρονομικής μερίδας του κληρονόμου.

Τέλος, αντίστροφα προοδευτικός λέγεται ένας φόρος, όταν ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται αντίστροφα ανάλογα με το μέγεθος της φορολογικής βάσεως, δηλαδή αυξάνεται ο συντελεστής όσο μειώνεται η φορολογική βάση και αντίστροφα. Τέτοιοι φόροι δεν θεσπίζονται συνήθως στη νομοθεσία.

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

Εντούτοις, στην πράξη, πολλοί αναλογικοί φόροι ή ακόμα και προοδευτικοί συχνά μετατρέπονται σε αντίστροφα προοδευτικούς φόρους.

2.2.2. ΈΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ*

Ο δανεισμός αποτελεί επίσης μια σημαντική πηγή εσόδων για τους δημόσιους φορείς και κυρίως για το κράτος. Οι κυριότεροι λόγοι, για τους οποίους οι δημόσιοι φορείς προσφεύγουν στο δανεισμό για τη χρηματοδότηση των δαπανών τους είναι τρεις: α) Η ανεπάρκεια των εσόδων από φορολογία ή από άλλες πηγές, καθόσον δεν είναι δυνατόν να αυξάνουν εύκολα τους φόρους .β) Είναι δικαιότερο να χρηματοδοτούμε ορισμένες κατηγορίες δαπανών, όπως λ.χ. τις επενδύσεις, με έσοδα από δανεισμό και όχι με έσοδα από φορολογία επειδή οι επενδύσεις ωφελούν και τις μελλοντικές γενεές τις οποίες εν μέρει επιβαρύνει ο δανεισμός. γ) Το δημόσιο δανείζεται πολλές φορές με σκοπό να δανείσει ξανά το προϊόν των δανείων σε ιδιωτικούς φορείς , οι οποίοι ίσως δεν θα είχαν τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν δάνεια από την ελεύθερη αγορά.

Ανάλογα με την πηγή προελεύσεως του προϊόντος του δανείου, διακρίνουμε τα δημόσια δάνεια σε δάνεια από το εξωτερικό, όταν οι πόροι προέρχονται από άλλη χώρα, και σε δάνεια από το εσωτερικό όταν οι πόροι προέρχονται από αποταμιεύσεις μέσα στην ίδια την χώρα. Ανάμεσα στα δύο είδη δημόσιου δανεισμού υπάρχει η εξής σημαντική διαφορά: Όταν το δημόσιο δανείζεται από το εξωτερικό, αυξάνει τους συνολικούς πόρους της οικονομίας, γιατί το προϊόν του δανείου προέρχεται από άλλη χώρα, ενώ οι συνολικοί εσωτερικοί πόροι της χώρας παραμένουν αμετάβλητοι. Αντίθετα, όταν το δημόσιο δανείζεται από το εσωτερικό, οι συνολικοί πόροι της οικονομίας παραμένουν οι ίδιοι. Απλώς με τον εσωτερικό δανεισμό το δημόσιο αφαιρεί πόρους από τους ιδιωτικούς φορείς, για να τους χρησιμοποιήσει σε δημόσιες χρήσεις. Ο δανεισμός από το

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

εξωτερικό όμως έχει ένα μειονέκτημα, ότι συνεπάγεται με την επιβάρυνση της οικονομίας με τους τόκους για την εξυπηρέτηση των δανείων, ενώ στην περίπτωση των εσωτερικών δανείων οι τόκοι περιέχονται σε ιδιωτικούς φορείς στην ίδια χώρα και δεν αποτελούν, επομένως, επιβάρυνση για την οικονομία ως σύνολο. Αν όμως το προϊόν των δανείων από το εξωτερικό χρησιμοποιείται για παραγωγικούς σκοπούς, κι έτσι τα δάνεια αυτά συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, τότε η επιβάρυνση της οικονομίας μπορεί να αντισταθμίζεται από τη συμβολή των δανείων στην αύξηση του κοινωνικού προϊόντος, ώστε να μην έχουμε καθαρή επιβάρυνση για την οικονομία.

Εξάλλου, όταν το δημόσιο δανείζεται από την εσωτερική αγορά είναι δυνατόν να αντλεί τα χρήματα από τρεις πηγές: α) από τους ιδιώτες αποταμιευτές με την έκδοση π.χ. ενός ομολογιακού δανείου και τη διάθεση του στο κοινό, β) από τις εμπορικές τράπεζες, με τον ίδιο τρόπο, με τη διαφορά ότι τώρα οι τίτλοι θα αγοράζονται οριστικά από τις εμπορικές τράπεζες, γ) από την κεντρική τράπεζα της χώρας, με την έκδοση νέου χρήματος. Η πηγή, από την οποία δανείζεται το δημόσιο, έχει μεγάλη σημασία ως προς τις επιδράσεις του δημόσιου δανεισμού στην ενεργό ζήτηση.

Τα δάνεια που παίρνει το δημόσιο είναι ενδεχόμενο να λήγουν μέσα σε μια ορισμένη χρονική περίοδο, πολλές φορές όμως είναι απαιτητά οποτεδήποτε ζητήσει τα χρήματα του ο κάτοχος του τίτλου. Πάντως, πολλές φορές, το δημόσιο συνάπτει δάνεια που δεν λήγουν ποτέ. Στην περίπτωση αυτή ο κάτοχος του τίτλου έχει απλώς το δικαίωμα να παίρνει τόκο και μπορεί να απαλλαγεί από τους τίτλους μόνο με πώληση. Τα δάνεια, που λήγουν μέσα σε μια ορισμένη χρονική περίοδο, λέγονται βραχυπρόθεσμα αν λήγουν μέσα σε ένα

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

έτος, μεσοπρόθεσμα αν λήγουν μέσα σε 10 έτη και μακροπρόθεσμα, αν η προθεσμία εξοφλήσεως τους είναι μεγαλύτερη των 10 ετών.

Ο δημόσιος δανεισμός στη χώρα μας αποτελεί τα τελευταία χρόνια μια σημαντική πηγή χρηματοδότησεως τόσο του κράτους όσο και άλλων δημόσιων φορέων. Το 2000 λ.χ., το κράτος χρηματοδότησε με δανεισμό το 12% των συνολικών δαπανών του, ενώ σε προηγούμενα χρόνια το ποσοστό αυτό ήταν πολύ μεγαλύτερο. Ο σχετικά υψηλός αυτός δανεισμός του κράτους αύξησε σημαντικά το δημόσιο χρέος της χώρας, το οποίο σήμερα αποτελεί περίπου 100% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, με συνέπεια τη μεγάλη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού με δαπάνες εξυπηρετήσεως του(όπως είναι οι τόκοι).

*πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ.Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

2.2.3 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ*

Εάν θεωρήσουμε ότι το κράτος, υπό την ευρεία έννοια, περιλαμβάνει και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, οι εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών στους ασφαλιστικούς οργανισμούς αποτελούν μια άλλη σημαντική πηγή εσόδων για το κράτος. Εάν οι εισφορές αυτές προσδιορίζουν ασφαλιστικά το ύψος της συντάξεως, που ο ασφαλισμένος θα εισπράξει, τότε οι εισφορές αυτές είναι τέλη. Στην άλλη ακραία περίπτωση, που το ύψος των εισφορών δεν έχει καμία σχέση με το ύψος της μελλοντικής συντάξεως, τότε οι εισφορές αυτές είναι στην ουσία φόροι. Στην πράξη συμβαίνει κάτι το ενδιάμεσο μεταξύ των δύο αυτών ακραίων περιπτώσεων, γι αυτό οι ασφαλιστικές εισφορές πρέπει να καταταγούν ως ιδιαίτερη κατηγορία εσόδων.

2.2.4 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΣΜΟΥΣ*

Δασμοί είναι οι υποχρεωτικές πληρωμές για ένα αγαθό, όταν αυτό περνάει τα σύνορα μιας χώρας. Ανάλογα με το μέγεθος των διεθνών συναλλαγών μιας χώρας και φυσικά και το ύψος και την έκταση των δασμών, η πηγή αυτή εσόδων του δημοσίου μπορεί να είναι σημαντική. Στην περίπτωση της Ελλάδος, μετά την είσοδο της στην ΕΟΚ (1981), η πηγή αυτή εσόδων χάνει τη σημασία που άλλοτε είχε, αφού η χώρα μας δεν μπορεί να επιβάλλει το χαμηλό κοινό ευρωπαϊκό δασμολόγιο στα προϊόντα, που προέρχονται από τρίτες χώρες.

2.2.5 ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ*

Ένα κράτος μπορεί να εισπράττει έσοδα είτε υπό τη μορφή βοήθειας, είτε υπό τη μορφή συμμετοχής σε κοινές δαπάνες, που προέρχονται από κάποια συμφωνία, είτε για άλλους λόγους, από άλλες χώρες. Έτσι, π.χ., η Ελλάδα εισπράττει σημαντικά ποσά ετησίως από τα διάφορα ταμεία της ΕΟΚ.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην δημόσια οικονομική». Γ.Ε. Δράκου, καθηγητή Α.Β.Σ.Π. Εκδόσεις :Α. Σταμούλης. Αθήνα 1986

2.2.6. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΑΓΑΘΩΝ *

Όλα τα σύγχρονα κράτη εισπράττουν διάφορα χρηματικά ποσά από την πώληση αγαθών. Η σχετική εισπραξη μπορεί να λάβει διάφορες μορφές. Έτσι, π.χ. ένα κράτος μπορεί να εισπράττει ένα ποσό από τους άμεσα ωφελουμένους από την παροχή ενός δημόσιου αγαθού. Η πληρωμή, π.χ., διδάκτρων στα πανεπιστήμια ορισμένων χωρών, ή η εισφορά υπέρ της ΕΡΤ, αποτελούν σχετικά παραδείγματα. Το κέρδος μιας δημόσιας επιχειρήσεως αποτελεί μια άλλη πηγή εσόδου ενός κράτους. Το κέρδος ενός κρατικού μονοπωλίου αποτελεί μια άλλη περίπτωση.

Οι φόροι «ειδικού προορισμού» των εσόδων τους θα μπορούσαν να καταταγούν στην περίπτωση αυτή. Διάφορα ειδικά τέλη, χαρτόσημα ή παράβολα ανήκουν επίσης στην κατηγορία αυτή, όπως ανήκουν και τα έσοδα από την εκμίσθωση δημοσίων κτημάτων ή από την παροχή του δικαιώματος εκμεταλλεύσεως του ορυκτού πλούτου.

2.2.7 ΑΛΛΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΣΟΔΑ*

Τα κράτη έχουν και άλλες πηγές εσόδων, πλην των ανωτέρω, αν και μικρότερης σημασίας από απόψεως αποδόσεως εσόδων. Έτσι π.χ., τα διάφορα πρόστιμα, που επιβάλλονται για ανεπιθύμητη συμπεριφορά (π.χ. υπερβολική ταχύτητα, παράνομη στάθμευση κλπ.), αποτελούν μια πηγή εσόδου. Ο κεφαλικός φόρος για την επίσκεψη σε μια χώρα, ή, συνηθέστερα, σε μια ορισμένη περιοχή της χώρας (π.χ. εισιτήριο για την επίσκεψη ενός αρχαιολογικού χώρου).

*Πηγή: «Εισαγωγή στην δημόσια οικονομική». Γ.Ε. Δράκου, καθηγητή Α.Β.Σ.Π. Εκδόσεις :Α. Σταμούλης. Αθήνα 1986

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

3.1. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ*

Για την αντιμετώπιση των αναγκών τους οι δημόσιοι φορείς ,(π.χ. υπουργεία),διενεργούν διάφορες δαπάνες. Καταβάλλουν τους μισθούς των υπαλλήλων και των κάθε μορφής απασχολουμένων τους. Καταβάλλουν ενοίκια για την στέγαση των υπηρεσιών τους, συντάξεις και άλλα βοηθήματα στους υπερήλικες, στους ανίκανους για εργασία, στους ανάπηρους πολέμου κ.α. Το σύνολο των δαπανών αυτών κατά το 2000 υπολογίζεται ότι ανήλθε σε 50 περίπου δισεκατομμύρια ευρώ και αντιστοιχούσε στο 44% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος σε τιμές αγοράς. Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών αυτών (60% περίπου) γίνεται από την Κεντρική Διοίκηση, ένα αρκετά μεγάλο μέρος (28% περίπου) από τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, ενώ οι δαπάνες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως είναι σχετικά μικρές (10% περίπου). Αυτό δείχνει ότι η δραστηριότητα του δημοσίου στην Ελλάδα είναι συγκεντρωμένη στα κεντρικά όργανα, ενώ η σημασία των Οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως είναι μικρή.

Οι δημόσιες δαπάνες είναι ένα από τα πιο σημαντικά μέσα δράσεως του δημοσίου και χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα για την πραγματοποίηση όλων των στόχων του. Έτσι, με τις δημόσιες δαπάνες, οι δημόσιοι φορείς επιτυγχάνουν βελτίωση της κατανομής των πόρων της οικονομίας, με την παραγωγή των δημοσίων αγαθών, ώστε να παράγεται μεγαλύτερη ποσότητα από τα αγαθά αυτά. Με τις δημόσιες δαπάνες επηρεάζουν τη ζήτηση, ώστε να επιτυγχάνεται σταθεροποίηση της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχολήσεως. Πραγματικά, αν η ζήτηση στην οικονομία είναι μικρότερη από την προσφορά και έχουμε ανεργία, οι δημόσιοι φορείς αυξάνουν τις δαπάνες τους. Αντίθετα, αν η ζήτηση είναι μεγαλύτερη από την προσφορά και υπάρχουν πληθωριστικές πιέσεις στην οικονομία, οι δημόσιοι φορείς μειώνουν τις δαπάνες τους, κ.ο.κ.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ΄. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

Με τις δημόσιες δαπάνες επίσης οι φορείς αυτοί επιτυγχάνουν σε μεγάλη κλίμακα αναδιανομή του εισοδήματος, επιδοτώντας π.χ. άτομα ή τις κοινωνικές ομάδες, που θέλουν να ενισχύσουν το εισόδημα τους.

Τέλος, με τις δαπάνες οι δημόσιοι φορείς προωθούν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Αυτό γίνεται με τις δημόσιες επενδύσεις, με τις οποίες δημιουργείται η βασική υποδομή για την ανάπτυξη μιας χώρας.

Γίνεται επίσης με την επιδότηση ορισμένων κλάδων που θεωρούνται δυναμικοί, δηλαδή συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, όπως π.χ. η βιομηχανία κ.α.

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζουμε πρώτα την έννοια των δημοσίων επενδύσεων και κάποια παραδείγματα τους και κατόπιν, τις διάφορες διακρίσεις των δημοσίων δαπανών. Η ανάλυση αυτή έχει μεγάλη σημασία, γιατί κάθε μια κατηγορία δαπάνης ασκεί διαφορετικές επιδράσεις στην οικονομία. Στη συνέχεια, εξετάζουμε:

- τη λειτουργική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών ,
- την αύξουσα τάση τους και
- τέλος καταπιανόμαστε λίγο με τα προβλήματα που δημιουργούνται σχετικά με την αξιολόγηση και επιλογή των δημοσίων δαπανών, δηλαδή τον καθορισμό του άριστου μεγέθους καθεμιάς κατηγορίας δαπάνης.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

3.2. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ*

Ανάλογα με τον τρόπο, που επηρεάζουν την παραγωγή και τα εισοδήματα, διακρίνουμε τις δημόσιες δαπάνες σε δύο βασικές κατηγορίες:

- δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες και
- μεταβιβαστικές πληρωμές.

Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται όλες οι δαπάνες που αποτελούν αμοιβές παραγωγικών συντελεστών για τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία. Παραδείγματα τέτοιων δαπανών είναι οι μισθοί των δημόσιων υπαλλήλων, τα ενοίκια, οι δαπάνες για την αγορά από το δημόσιο καινούργιων μηχανημάτων, οι δαπάνες για την κατασκευή ενός έργου κ.α. Οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων αποτελούν αμοιβή των υπαλλήλων για την συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία, όπως αποτελούν αμοιβή και οι μισθοί των ιδιωτικών υπαλλήλων. Το ίδιο και τα ενοίκια αποτελούν αμοιβή για τη χρησιμοποίηση του κεφαλαίου, που ανήκει σε ιδιώτες, από το Κράτος. Οι δαπάνες για την αγορά νέων μηχανημάτων από το δημόσιο αποτελούν επίσης αμοιβή όλων των παραγωγικών συντελεστών της παραγωγής τους κ.ο.κ.

Αντίθετα, οι μεταβιβαστικές πληρωμές του δημοσίου δεν αποτελούν αμοιβές παραγωγικών συντελεστών για τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία, αλλά οικονομική ενίσχυση ιδιωτικών φορέων, δηλαδή νοικοκυριών ή επιχειρήσεων, από το δημόσιο. Οι δαπάνες αυτές αποτελούν απλώς μεταβίβαση αγοραστικής δύναμης από το δημόσιο στους ιδιώτες, γι' αυτό και λέγονται μεταβιβαστικές πληρωμές. Τέτοιες δαπάνες είναι π.χ. οι συντάξεις, τα επιδόματα ανεργίας, τα οικογενειακά επιδόματα, οι τόκοι δημοσίου χρέους κ.α.

Οι δημόσιες δαπάνες για αγαθά κ υπηρεσίες διακρίνονται σε δυο βασικές κατηγορίες:

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

- τις τρέχουσες δαπάνες του δημοσίου ή δαπάνες καταναλώσεως και
- τις δαπάνες δημοσίων επενδύσεως.

Στην πρώτη κατηγορία περιλαμβάνονται οι δαπάνες του δημοσίου για την αγορά καταναλωτικών αγαθών, δηλαδή αγαθών που ικανοποιούν ανάγκες του παρόντος ,ενώ στη δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνονται οι δαπάνες του δημοσίου για την αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών, δηλαδή αγαθών που ικανοποιούν ανάγκες για πολλά χρόνια στο μέλλον. Καταναλωτικές δαπάνες αποτελούν οι μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων, τα ενοίκια, οι δαπάνες του δημοσίου για την αγορά γραφικής ύλης κ.α. Δαπάνες δημοσίων επενδύσεων αντίθετα αποτελούν οι δαπάνες για την κατασκευή δρόμου, υδροηλεκτρικών έργων, έργων αποχετεύσεως και άλλα.

Οι μεταβιβαστικές δαπάνες του δημοσίου διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- μεταβιβάσεις προς τα νοικοκυριά και
- μεταβιβάσεις προς στις επιχειρήσεις ή επιδοτήσεις, ανάλογα με το αν γίνονται σε νοικοκυριά ή σε επιχειρήσεις.

Μεταβιβάσεις στα νοικοκυριά είναι τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα ανεργίας, οι συντάξεις των θυμάτων πολέμου κ.α. Μεταβιβάσεις στις επιχειρήσεις ή επιδοτήσεις είναι οι δαπάνες για την επιδότηση διαφόρων κλάδων, τους οποίους το δημόσιο θέλει να ενισχύσει, όπως είναι διάφορα γεωργικά προϊόντα, διάφοροι βιομηχανικοί κλάδοι κ.α.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

3.3. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ*

Για να είναι ευκολότερη η μελέτη και αξιολόγηση των δημοσίων δαπανών τόσο από την κυβέρνηση όσο και από το κοινωνικό σύνολο, τις ταξινομούμε συνήθως σε ομοειδής κατηγορίες. Έτσι, όλες τις δαπάνες που αφορούν στην προστασία της χώρας από εξωτερικούς κινδύνους, τις ταξινομούμε ως δαπάνες άμυνας, τις δαπάνες που έχουν σχέση με την εκπαίδευση, τις ταξινομούμε ως δαπάνες παιδείας, τις δαπάνες που προορίζονται για την προστασία της υγείας του κοινωνικού συνόλου, τις ταξινομούμε ως δαπάνες υγείας κ.ο.κ. Την ταξινόμηση αυτή των δημόσιων δαπανών ανάλογα με τον σκοπό, που εξυπηρετεί η καθεμιά από αυτές, δηλαδή ανάλογα με τη λειτουργία που εκπληρώνει, ονομάζουμε **λειτουργική ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών**.

Η λειτουργική ταξινόμηση των δημόσιων δαπανών έχει μεγάλη σημασία, γιατί διευκολύνει την κυβέρνηση να αξιολογεί, όπως είπαμε, καλύτερα τις δημόσιες δαπάνες και να χρησιμοποιεί παραγωγικά τους πόρους στο δημόσιο τομέας. Έχει επίσης σημασία, γιατί βοηθάει το κοινωνικό σύνολο να κρίνει, κατά πόσο η κυβέρνηση χρησιμοποιεί ορθολογικά τους πόρους που του αφαιρεί με τη φορολογία ή με άλλα μέσα. Το πρόβλημα όμως που δημιουργείται εδώ είναι να καθορίσει κανείς, ως ποιο σημείο θα πρέπει να συγκεντρωθούν οι δημόσιες δαπάνες σε ομοειδής κατηγορίες. Αρκεί π.χ. να γνωρίζει κανείς ότι οι δαπάνες παιδείας αυξήθηκαν κατά 30% για να κρίνει αν το κράτος χρησιμοποιεί τα χρήματα ορθολογικά ή όχι, ή μήπως θα πρέπει να γνωρίζουμε λεπτομερέστερα, σε ποιους τομείς της παιδείας δόθηκε έμφαση και που ακριβώς χρησιμοποιήθηκαν οι επιπλέον πόροι; Γιατί διαφορετική θα είναι οπωσδήποτε η κρίση μας για τη σκοπιμότητα αυξήσεως των δημόσιων δαπανών στην παιδεία, όταν οι αυξημένες δαπάνες χρειάζονται π.χ. για την αύξηση των μισθών των

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

καθηγητών που υπηρετούν, και διαφορετική, όταν οι αυξημένες αυτές δαπάνες πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την πρόσληψη νέου προσωπικού, τη χρησιμοποίηση περισσότερων εποπτικών μέσων κ.α.

Γενικά, σήμερα δεν υπάρχει ομοφωνία σχετικά με τη λειτουργική ταξινόμηση των δημόσιων δαπανών. Υπάρχουν διαφορές στη λειτουργική ταξινόμηση των δημόσιων δαπανών ανάμεσα στις στατιστικές των διαφόρων χωρών του κόσμου. Στην Ελλάδα οι δαπάνες του δημοσίου ταξινομούνται στους Εθνικούς Λογαριασμούς σε επτά κατηγορίες : διοίκηση, άμυνα, δικαιοσύνη, υγεία, πρόνοια, εκπαίδευση, λοιπή δράση.

2.4 Η ΑΥΞΟΥΣΑ ΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ*

Η αύξουσα τάση των δημοσίων δαπανών οφείλεται σε πολλούς παράγοντες οικονομικούς και όχι. Ένας βασικός οικονομικός παράγοντας είναι η αύξηση του εισοδήματος. Όταν αυξάνεται το εισόδημα, η κοινωνία ζητάει μεγαλύτερη ποσότητα και ανώτερης ποιότητας από τα αγαθά που παρέχει το δημόσιο και η κυβέρνηση, για ν' ανταποκριθεί σ' αυτή την αυξημένη ζήτηση, αυξάνει την προσφορά των υπηρεσιών με ταχύτερο ρυθμό.

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας είναι η πρόοδος στην τεχνολογία , που υποχρεώνει το δημόσιο να δαπανά ολοένα μεγαλύτερα ποσά για δημόσιες επενδύσεις , προκειμένου να γίνει δυνατή η χρησιμοποίηση από τη χώρα της νέας κάθε φορά τεχνολογίας. Επιπλέον, υποστηρίζεται συνήθως ότι η παραγωγικότητα στο δημόσιο τομέα βελτιώνεται διαχρονικά λιγότερο από την αντίστοιχη παραγωγικότητα στον ιδιωτικό τομέα , με συνέπεια να αυξάνεται το κόστος παραγωγής των δημοσίων αγαθών σε σχέση με το κόστος παραγωγής των ιδιωτικών αγαθών και αυτός είναι ένας πρόσθετος λόγος της σχετικής μεγεθύνσεως του δημοσίου τομέα. Τέλος, οι αντιλήψεις του κοινωνικού

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

συνόλου σχετικά με το ρόλο του δημοσίου τομέα στην οικονομία μας φαίνεται να μεταβάλλονται συνεχώς και αυτό αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα, που επηρεάζει το μέγεθος των δημοσίων δαπανών.

Πρέπει να παρατηρήσουμε όμως, ότι η αύξουσα τάση των δημοσίων δαπανών δεν είναι ομαλή. Αντίθετα, φαίνεται ότι οι δημόσιες δαπάνες αυξάνονται πολύ ταχύτερα σε ανώμαλες περιόδους , π.χ. σε περίοδο πολέμων ή φυσικών καταστροφών , ενώ σε ειρηνικές περιόδους αυξάνονται με σχετικά μικρότερους ρυθμούς. Είναι φανερό ότι σε περίοδο πολέμου το Κράτος μπορεί ευκολότερα να επιβάλει φόρους και να αυξήσει τις δαπάνες του για την άμυνα της χώρας, ενώ σε περίοδο ειρήνης η δυνατότητα αυτή είναι σχετικά περιορισμένη, έστω και αν υπάρχει ανάγκη για να γίνουν μεγαλύτερες δημόσιες δαπάνες . Αλλά και οι ανάγκες του κράτους είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερες σε μια ανώμαλη περίοδο.

Εξάλλου πολλοί οικονομολόγοι υποστηρίζουν έντονα τα τελευταία χρόνια ,ότι η αύξηση του μεγέθους του δημόσιου τομέα δεν οφείλεται στην αυξανόμενη με ταχύτερο ρυθμό ζήτησή τους ή στο ταχύτερο αυξανόμενο κόστος τους , αλλά σε διάφορες δυσλειτουργίες του πολιτικού μηχανισμού λήψεως αποφάσεων , καθώς επίσης και στη συμπεριφορά των δημοσίων υπαλλήλων , οι οποίοι προωθούν την αύξηση του μεγέθους του δημοσίου τομέα , γιατί έτσι προωθούνται καλύτερα οι δικές τους επιδιώξεις , λ.χ. δημιουργούνται μεγαλύτερες προοπτικές εξελίξεώς τους.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΓ΄. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

3.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ*

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που έχουμε να λύσουμε σχετικά με τις δημόσιες δαπάνες, είναι να καθορίσουμε το άριστο μέγεθός τους, δηλαδή το μέγεθος που επιθυμεί το κοινωνικό σύνολο, τόσο για το σύνολό τους όσο και για τις επιμέρους κατηγορίες τους. Γιατί είναι φανερό, ότι από το μέγεθος και τη διάρθρωση των δημοσίων δαπανών εξαρτάται το μέγεθος και η διάρθρωση των αγαθών που παρέχονται στο κοινωνικό σύνολο από το δημόσιο τομέα, δηλαδή το πόσο θα πρέπει να παραχθεί από κάθε δημόσιο αγαθό, ή γενικότερα ποιο θα πρέπει να είναι το άριστο μέγεθος καθεμιάς δραστηριότητας στο δημόσιο τομέα. Για τον προσδιορισμό του άριστου ύψους των δημοσίων δαπανών μπορούν να χρησιμοποιηθούν δυο προσεγγίσεις:

- ο μηχανισμός της αγοράς και
- ο πολιτικός μηχανισμός λήψεως αποφάσεων.

3.5.1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.*

Ο προσδιορισμός του ύψους των δημοσίων δαπανών με τον μηχανισμό των τιμών, γίνεται με βάση την ζήτηση και την προσφορά τους. Η ζήτηση ενός ατόμου για τα δημόσια αγαθά εξαρτάται από το εισόδημα του, τις προτιμήσεις του και τις τιμές των άλλων αγαθών.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

3.5.2.ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥ ΥΨΟΥΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ.*

Το πόσο θα δαπανηθεί για κάθε μια δραστηριότητα του δημοσίου καθορίζεται κάθε χρόνο από τον προϋπολογισμό του κράτους και των άλλων δημοσίων φορέων. Το πρόβλημα όμως που προκύπτει εδώ, είναι να βρούμε κριτήρια τα οποία θα βοηθούν την πολιτική εξουσία να παίρνει ορθές αποφάσεις, σχετικά με την κατανομή των πόρων στο δημόσιο τομέα, ώστε η κατανομή αυτή να ανταποκρίνεται στις προτιμήσεις του κοινωνικού συνόλου. Γιατί συνήθως στην πράξη το ύψος κάθε κατηγορίας δαπάνης καθορίζεται εμπειρικά και με βάση άλλα κριτήρια, που πολλές φορές μπορεί να μην ανταποκρίνεται στις προτιμήσεις του κοινωνικού συνόλου, με συνέπεια το ύψος και η διάρθρωση των δαπανών να μην είναι τα άριστα. Προς την κατεύθυνση αυτή έχουν καταβληθεί τελευταία και καταβάλλονται πάντα ιδιαίτερες προσπάθειες, με βάση το γεγονός ότι ο δημόσιος τομέας απασχολεί ένα σημαντικό μέρος των συνολικών παραγωγικών πόρων.

*Πηγή: «Εισαγωγή στην πολιτική οικονομία». Θ.Γεωργακόπουλου, Θ.Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ.Χατζηπροκοπίου, Γ.Χρήστου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Γ. Μπένου. Αθήνα 2002.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ
ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ

4.1.ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ*

Δημόσιο χρέος και δημόσια ελλείμματα, αποτελούν, πάγια για την οικονομία που τα δημιουργεί, αρνητικά στοιχεία. Διότι, η ύπαρξη τους υποδεικνύει: α)ανισορροπία, ανάμεσα σε κρατικά έσοδα και δαπάνες β)ανάγκη, κάποτε, αυτή η ανισορροπία να αντιμετωπισθεί.

Σύμφωνα με την κ. Δελιβάνη , το δημόσιο χρέος και ελλείμματα, οφείλουν να αντιμετωπισθούν μέσω αυξημένων δημοσίων εσόδων. Ωστόσο, στην Ελλάδα ξεκινήσαμε, εξαγγέλλοντας πως θα αντιμετωπίσουμε δημόσιο χρέος και ελλείμματα με περικοπή δημοσίων δαπανών.

4.2 ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ*

Το δημόσιο χρέος δημιουργείται:

α)Εξαιτίας της εφαρμογής επεκτατικής πολιτικής, από το κράτος, το οποίο δεν αρκείται στα κανονικά του έσοδα ,β)αλλά, και εξαιτίας της μείωσης του ρυθμού μεγέθυνσης της οικονομίας, η οποία καταλήγει σε περιορισμό φορολογικών εσόδων.

Το δημόσιο χρέος μπορεί να οφείλεται στη σύναψη δανείων του κράτους, χάριν καταναλωτικών ή παραγωγικών σκοπών. Ωστόσο, οι κίνδυνοι που συνδέονται με αυτό, εξαρτώνται λιγότερο από την παραπάνω αυτή διάκριση, και πολύ περισσότερο από το αν, το δημόσιο χρέος, ως ποσοστό μέσα στο ΑΕΠ, έχει τάση αύξησης ή μείωσης. Αν αυτό το ποσοστό μειώνεται, πράγμα που σημαίνει ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ είναι ταχύτερος του αντίστοιχου του δημοσίου χρέους, ή και ακόμη ότι ενδεχόμενα, το δημόσιο χρέος ενθαρρύνει την οικονομική μεγέθυνση, τότε η δημιουργία και ύπαρξη του δημοσίου χρέους δεν δικαιολογεί ανησυχίες. Ακόμη, ενδείκνυται η προσφυγή σε δανεισμό, σε περίπτωση μείωσης των φορολογικών εσόδων, ως συνέπεια περιορισμού του

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

ρυθμού οικονομικής δραστηριότητας. Αν, λοιπόν, επιχειρηθεί ύψωση των φορολογικών συντελεστών, θα επιδεινωθεί η ύφεση, που προκάλεσε την μείωση των φορολογικών εσόδων, και θα επέλθει περαιτέρω πτώση τους, αντί της αναμενόμενης ύψωσης του.

4.3 ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΛΛΕΙΜΑΤΑ*

Τα δημόσια ελλείμματα δημιουργούνται, όταν οι συνολικές δαπάνες μιας περιόδου, δεν μπορούν να καλυφθούν από τα συνολικά εισοδηματικά κρατικά έσοδα, και γι' αυτό συνάπτονται δάνεια για την αντιμετώπιση τους.

4.4 ΛΟΓΟΙ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ*

Η εμφάνιση των δημοσίων ελλειμμάτων σε μια χώρα , μπορεί να οφείλεται:

α) Σε κακή διάρθρωση του φορολογικού συστήματος, το οποίο δεν είναι κατάλληλα προσαρμοσμένο στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες κάθε χώρας. Ειδικότερα, η κατανομή του συνολικού φορολογικού βάρους, ανάμεσα σε έμμεσους και άμεσους οφείλει να γίνει με τρόπο, ο οποίος να μεγιστοποιεί το αποτέλεσμα, π.χ. , εξαιτίας των ιδιόρρυθμων συνθηκών της ελληνικής οικονομίας, θα έπρεπε να καταργηθεί ο φόρος επί του εισοδήματος , ο οποίος δεν εμποδίζει, και να αντικατασταθεί από άλλον, όπως, τον φόρο εισοδήματος επί της κατανάλωσης

β) Σε κακή εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας, η οποία ευνοεί μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγή

Το πρωτογενές πλεόνασμα πρέπει, γενικά, να αποφεύγεται, εκτός όταν πρόκειται να καταπολεμηθεί έτσι ο πληθωρισμός. Οι δυσμενείς επιπτώσεις του πληθωρισμού επί της οικονομίας, μπορούν να συνοψισθούν, ως εξής:

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

α)προκαλεί ύφεση, στην οικονομία β) η ύπαρξή του είναι δυνατόν, να ενθαρρύνει σπατάλη, κατά τη διενέργειά των δημοσίων δαπανών γ)οδηγεί σε μείωση της ιδιωτικής αποταμίευσης. Σε περίπτωση, κατά την οποία, το πλεόνασμα αυτό διαθέτει για την εξόφληση παλαιότερων χρεών του, το κράτος αυξάνει την αποταμίευσή του, αλλά εις βάρος της αντίστοιχης των ιδιωτών, η οποία περιορίζεται, υπό την επίδραση επιβολής των φόρων, περισσότερων αυτών που απαιτούνται για την κάλυψη των δημοσίων δαπανών.

Συμπερασματικά, το πλεόνασμα μπορεί να διατίθεται για την κάλυψη του δημοσίου χρέους. Δεδομένου ωστόσο, ότι αποτελεί δημοσιονομική ανωμαλία, ουδέποτε θα πρέπει αυτό να επιδιώκεται, εκτός όταν η οικονομία απειλείται με πληθωρισμό ζήτησης.

4.5.ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ*

Αν και το δημόσιο χρέος και ελλείμματα αντιμετωπίζονται, από κοινού και με παράλληλο τρόπο, εντούτοις δεν πρόκειται για το ίδιο πρόβλημα. Ενώ το δημόσιο χρέος έχει δημιουργηθεί στο παρελθόν από συσσωρευμένα ελλείμματα, και όταν αντιπροσωπεύει υψηλό ποσοστό του ΑΕΠ μιας χώρας θεωρείται ως χρόνιο πρόβλημα, τα δημόσια ελλείμματα μπορούν να καλυφθούν με την προσφυγή σε δανεισμό. Αντίθετα, η κάλυψη των δαπανών του δημοσίου χρέους, με την προσφυγή σε νέο δανεισμό, δεν θεωρείται σκόπιμη, από δημοσιονομική άποψη διότι κινδυνεύει να οδηγήσει σε υπερσυσσώρευση δημοσίων χρεών, που θα είναι δύσκολο να εξοφληθούν και που, ενδεχόμενα, θα οδηγήσουν σε κρίση εμπιστοσύνης.

Η εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους, που οφείλει να είναι συνεχής(εκτός σε περίπτωση πτώχευσης), διαφέρει από την αντιμετώπιση του, που μπορεί επί μακρόν να αναβάλλεται, που επιβάλλεται κάποτε μόνον διότι η διαιώνιση της

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

ύπαρξης του επιβαρύνει τον προϋπολογισμό και επηρεάζει τον βαθμό εμπιστοσύνης, προς το κράτος και, η στιγμή αντιμετώπισης, απόσβεσης του δημοσίου χρέους είναι ζήτημα επιλογής της πλέον κατάλληλης στιγμής. Οποσδήποτε ,και ως γενική παρατήρηση, η στιγμή αυτή δεν πρέπει να συμπίπτει με περίοδο ύφεσης και ύπαρξης αντιπληθωριστικών πιέσεων, διότι με την απόσβεση του δημοσίου χρέους αυτές εντείνονται, αλλά και διότι η πτωτική τάση του επιπέδου των τιμών κάνει επαχθέστερο το δημόσιο χρέος. Ασφαλώς, τα πλαίσια και οι στόχοι της παρούσας έρευνας δεν θα δικαιολογούσαν την ανάλυση των γνωστών παραδοσιακών μέσων και μεθόδων αντιμετώπισης του δημοσίου χρέους, που μπορεί να αναζητηθεί σε οποιοδήποτε εγχειρίδιο δημοσίων οικονομικών.

Άλλωστε, το πρόβλημα των σύγχρονων οικονομιών(και, ειδικότερα, της Ελλάδας) που αντιμετωπίζουν δημόσιο χρέος και ελλείμματα δεν είναι τόσο πρόβλημα επιλογής της άριστης, κατά περίπτωση, μεθόδου αλλά κυρίως της εξεύρεσης του πλέον εξισορροπητικού συνδυασμού των σχετικών μέσων και μεθόδων με τους πολλαπλούς οικονομικούς στόχους και τις αλληλοσυμπληρούμενες ή αλληλοεξουδετερωμένες επιδράσεις ανάμεσα στα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη.

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

4.6. ΔΙΕΡΕΥΝΥΣΗ ΤΡΟΠΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΩΝ.*

Με προσφυγή σε διάφορους τρόπους και μεθόδους, που δεν είναι αναγκαστικά πάντοτε αλληλοσυμπληρούμενοι και που κάποτε είναι δυσδιάκριτοι από τις συνέπειες τους, επιχειρείται η αντιμετώπιση του ελληνικού δημοσίου χρέους και των δημόσιων ελλειμμάτων.

Στη συνέχεια, θα προσπαθήσουμε να αναφέρουμε κάποιες μεθόδους για την αντιμετώπιση του δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων :

α) Αναδιανομή του εισοδήματος

Η αντιμετώπιση του δημοσίου χρέους μπορεί να έχει ουδέτερα αποτελέσματα ή, μέσω αναδιανεμητικών αποτελεσμάτων, να επιδρά επάνω στην κατανάλωση και τα συνδεδεμένα μ' αυτήν μακροοικονομικά μεγέθη. Η ελληνική περίπτωση, όχι μόνον ανήκει στην δεύτερη εναλλαγή, αλλά επιπλέον είναι και ιδιαίτερα έντονη η σχετική ιδιομορφία της, αφού είναι η μοναδική χώρα, που οι πληρωμές για τόκους, υπερβαίνουν τους άμεσους φόρους επί του εισοδήματος, ως ποσοστά και των δύο, μέσα στο ΑΕΠ. Πράγματι, οι άμεσοι φόροι επί του εισοδήματος που είναι προοδευτικοί και γι' αυτό καθιστούν δικαιότερη την κατανομή του εισοδήματος, ισούνται (κατά ορισμένους υπολογισμούς) με το 6,1% του ΑΕΠ, ενώ οι πληρωμές τόκων που καταλήγουν σε διεύρυνση των ανισοτήτων κατανομής με το 11,2%. Έτσι, το αποτέλεσμα της αναδιανομής του εισοδήματος σε βάρος των φορολογουμένων, δηλαδή των μισθωτών-συνταξιούχων, που πληρώνουν κατά το μεγαλύτερο μέρος τους άμεσους φόρους, και προς όφελος των δανειστών του δημοσίου, που είναι οι τράπεζες και ιδιώτες, εντείνεται και προστίθεται στις προς την αυτήν κατεύθυνση συνέπειες του άδικου φορολογικού συστήματος. Έτσι, οι φτωχοί γίνονται φτωχότεροι και οι πλούσιοι πλουσιότεροι. Θα πρέπει, λοιπόν, να προστεθούν

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

στα μέτρα της λιτότητας που κατ' εξοχήν πλήττουν τους μισθωτούς, τα παραπάνω αναδιανεμητικά αποτελέσματα, με την παρατήρηση ότι μιας τέτοιας μορφής αναδιανομή περιορίζει την μέση ροπή για κατανάλωση των μισθωτών-συνταξιούχων, χωρίς και να αυξάνει (τουλάχιστον, στην Ελλάδα) τη μέσω ροπή για επένδυση. Συνεπώς, ο τρόπος αυτός αντιμετώπισης δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων είναι, όντως, ατυχέστατος, διότι:-συρρικνώνει όλες τις αναπτυξιακές ροπές της οικονομίας, και το ΑΕΠ-περιορίζει, γι' αυτό, τη φοροδοτική ικανότητα της οικονομίας, και την δυνατότητα ελέγχου δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων -είναι μη ουδέτερος και κοινωνικά άδικος .

β) Διατήρηση υψηλών επιτοκίων

Η διατήρηση υψηλών επιτοκίων είναι, συνεπώς , συνεπακόλουθο της υψηλής συμμετοχής των εντόκων ομολόγων, στις πηγές κάλυψης των δανειακών αναγκών του δημοσίου τομέα, προκειμένου να προσελκύει κεφαλαιούχους. Αντίθετα, η διατήρηση χαμηλών επιτοκίων, σπανιότατα αποδείχθηκε ικανή να ενθαρρύνει επενδυτικές αποφάσεις, αν ταυτόχρονα δεν πληρούνται και άλλες προϋποθέσεις (υψηλή ζήτηση για τα προϊόντα τους, χαμηλό κόστος εργασίας, αισιόδοξες προβλέψεις κ.α.), οπωσδήποτε, όμως αυτές αποκλείονται αν το επίπεδο του επιτοκίου υπερβαίνει την αποδοτικότητα της επένδυσης(δηλαδή το κέρδος).Συμπερασματικά, διαπιστώνεται μια συσσώρευση άτυχων μέτρων οικονομικής πολιτικής, που οδηγούν σε αδιέξοδο την ελληνική οικονομία. Η ανισότερη κατανομή του εισοδήματος, με την αναδιανομή σημαντικού ποσοστού του ΑΕΠ, από τους μισθωτούς-συνταξιούχους στους κεφαλαιούχους, απαιτεί την διατήρηση υψηλών επιπέδων επιτοκίων, που με τη σειρά τους αποκλείουν κάθε ροπή για παραγωγική επένδυση. Και αυτά, όπως βέβαια και άλλα μέτρα, υποτίθεται ότι δικαιολογούνται και λαμβάνονται χάριν του ελέγχου δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων. Εντούτοις, είναι σαφέστατο (και πριν την αναζήτηση επιβεβαίωσης), πως τέτοια μέτρα βαίνουν προς αντίθετη, της

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

επιθυμητής, κατεύθυνση αφού καταλήγουν σε ρυθμούς περιορισμού του ΑΕΠ, ανώτερους των αντίστοιχων μεταβολής δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων. Ένας εμφανής επεξηγηματικός λόγος αυτής της διαπίστωσης είναι το γεγονός ότι, γι' αυτό, η εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους γίνεται, εξαιρετικά, επαχθής.

γ) Μάχη κατά του πληθωρισμού

Οι έντονες προσπάθειες περιορισμού, με κάθε θυσία, του ρυθμού πληθωρισμού έρχονται, αναμφίβολα, σε κάθετη διάσταση με τις προσπάθειες ελέγχου και, εν γένει, αντιμετώπισης του δημοσίου χρέους, μια και η ανοχή, αλλά όχι η καταστολή του πληθωρισμού αποτελεί έναν από τους τρόπους, στους οποίους κατέφυγαν πολυάριθμες χώρες, στο παρελθόν, προκειμένου να απαλλαγούν από το δημόσιο χρέος. Η Ελλάδα, ωστόσο, όχι μόνον δεν χρησιμοποίησε, στο μέτρο που θα μπορούσε, τον πληθωρισμό, αλλά αντίθετα επέλεξε την επιβολή σκληρής αντιπληθωριστικής πολιτικής, η οποία, όπως είναι γνωστό, δυσχεραίνει την αντιμετώπιση του δημοσίου χρέους.

Δηλαδή, οι δύο στόχοι ελέγχου του πληθωρισμού και ελέγχου του δημοσίου χρέους δεν είναι δυνατόν να επιδιωχθούν, ταυτόχρονα, διότι η επιδίωξη του ενός δυσχεραίνει την επίτευξη του άλλου.

Με την αντιπληθωριστική πολιτική, για την πάταξη του πληθωρισμού, εκτός από την διατήρηση υψηλών επιτοκίων, απαιτείται και σκληρή μάχη, αναφορικά με την εξωτερική αξία του ευρώ. Ο στόχος της σταδιακής μείωσης του ρυθμού του πληθωρισμού είναι δύσκολο να επιδιωχθεί με χαμηλά επιτόκια, και με επίσημη υποτίμηση της εξωτερικής αξίας του ευρώ, διότι και τα δύο αυτά μέτρα αναζωπυρώνουν τον πληθωρισμό.

Το ερώτημα, βέβαια, που τίθεται είναι το γιατί οι αρμόδιοι της, εν γένει, οικονομικής πολιτικής, μετά το 1988, περιέλαβαν σ' αυτήν, τόσο αντιμαχόμενους, αναμεταξύ τους, στόχους, πάνω από την άκρως ασαφή

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

επιγραφή «σταθεροποίηση της οικονομίας», ενώ ταυτόχρονα πρόβαλαν ως πρωταρχικό στόχο της ελληνικής οικονομίας τον περιορισμό δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων, μέσα στο ΑΕΠ, αν και στην συνέχεια ο στόχος αυτός φάνηκε να περνά δεύτερος στην ιεραρχία και να υποκαθίσταται με αυτόν, του ελέγχου του πληθωρισμού. Και οι δύο αυτοί στόχοι, θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν, αν ο κυρίαρχος στόχος της ελληνικής οικονομίας ήταν από την πρώτη αρχή, πραγματοποίηση ταχύρρυθμης οικονομικής ανάπτυξης, και πάντως ταχύτερης της αντίστοιχης του μέσου όρου των λοιπών οικονομιών της Κοινότητας.

Το γεγονός ότι, ο αναπτυξιακός αυτός στόχος δεν υπήρξε, ούτε στη συντηρητική πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης, ούτε στην αντίστοιχη της παρούσας, μπορεί να ερμηνευθεί ποικιλοτρόπως, όπως ανάμεσα σε άλλα: -με την υπόθεση, ότι οι αρμόδιοι και των δύο τελευταίων κυβερνητικών σχημάτων, πίστευαν πως μια τέτοια επιδίωξη θα ήταν αδύνατη με την υπόθεση, ότι ο έλεγχος του πληθωρισμού όπως και ο έλεγχος δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων, αποτελούν στόχους ευκολότερους από όσο η αναπτυξιακή διαδικασία, και κυρίως στόχους που είναι σε θέση να καταλήξουν σε γρήγορα και, ίσως, θεαματικά αποτελέσματα, σε αντίθεση με τον αναπτυξιακής διάστασης στόχο με την υπόθεση (που θεωρείται πιθανότερη), ότι οι αρμόδιοι της Κοινότητας, όπως και οι αρμόδιοι των λοιπών διεθνών οργανισμών, που κατά καιρούς παρεμβαίνουν στην διαμόρφωση της, εν γένει, οικονομικής μας πολιτικής, έριξαν αλλά και εξακολουθούν να ρίχνουν το βάρος, στα δύο αυτά προβλήματα (δημόσιο χρέος και πληθωρισμό), αδιαφορώντας ή μη συνδέοντας την ταχύρρυθμη ανάπτυξη μας με αυτά.

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

δ) Αύξηση της ανεργίας

Ως μέσο «σταθεροποίησης» της οικονομίας, η ανεργία δεν έχει, ακριβώς, θέση στην φιλελεύθερη προοπτική. Μια και ορισμένοι δεν δέχονται την ύπαρξη ηθελημένης ανεργίας, αλλά αντίθετα υποθέτουν ότι οι αυξομειώσεις του μισθού είναι, πάντοτε σε θέση να εξασφαλίσουν πλήρη απασχόληση στο συντελεστή «εργασία». Ωστόσο, κάποιες άλλες παραδοχές και υποθέσεις, που αφορούν βασικά την βραχυχρόνια περίοδο, ενσωματώνουν «τριβές», «κρατική παρέμβαση», «μη ικανοποιητική λειτουργία του ανταγωνισμού» και λοιπά παρεμφερή, που καταλήγουν σε ανορθόδοξη λειτουργία της οικονομίας.

Σ' αυτήν λοιπόν, την περίπτωση, η ανεργία ως «μέσο σταθεροποίησης-επανόδου στην ανορθόδοξη οικονομία», βρίσκει τη θέση της στην ανάγκη αύξησής της, στη βραχυχρόνια περίοδο, ώστε στη συνέχεια (και σε μια μακρόχρονη περίοδο), να αποκατασταθούν όροι πλήρους απασχόλησης.

5) Αποκρατικοποιήσεις –ιδιωτικοποιήσεις

Η μέθοδος –μέτρο αυτή, εξασφαλίζει, στο δημόσιο τομέα, μη έντοκες πηγές κάλυψης χρέους και ελλειμμάτων. Ο ελληνικός δημόσιος τομέας εναπόθεσε πολλές ελπίδες σε αυτήν, αλλά για διάφορους λόγους, δεν απέδωσε...ή ορθότερα, κανένας ακριβώς δεν γνωρίζει, σε ποιο σημείο βρίσκεται η όλη προσπάθεια, και τι έχει μέχρι σήμερα αποδώσει. Ανεξάρτητα από το αν ορισμένοι πιστεύουν ότι η ιδιωτικοποίηση καταλήγει, αναγκαστικά, σε πιο ικανοποιητικά αποτελέσματα, όπως η πρόσφατη έρευνα της World Bank, που υποστηρίζει ότι 11 στις 12 αποκρατικοποιημένες επιχειρήσεις λειτουργούν καλύτερα, από ότι πριν, ή αντίθετα ότι, το αποφασιστικό κριτήριο δεν είναι η μορφή ιδιοκτησίας, που σε κάθε περίπτωση επικρατεί, αλλά ο τρόπος διοίκησης –οργάνωσης της επιχείρησης, είτε αυτή βρίσκεται στα χέρια του κράτους, ή στα

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

χέρια ιδιωτών, η υπόθεση αποκρατικοποίησης –ιδιωτικοποίησης, στην Ελλάδα, ακολούθησε μη ικανοποιητική εξέλιξη, για τους ακόλουθους κυρίως λόγους :

α) Δεν έπεισε κανέναν, ότι η κυβερνητική στροφή, προς τις αποκρατικοποιήσεις –ιδιωτικοποιήσεις, πρόκειται να εξυπηρετήσει στόχους μη καθαρά εισπρακτικούς. Όμως, η τόσο σαφής αυτή υπογράμμιση του εισπρακτικού χαρακτήρα αυτού του μέτρου, που αναπόφευκτα συμπληρώνεται και με την αντίστοιχη των νέων φορολογικών μέτρων, ουδόλως, συμβάλλει στη διαμόρφωση ευνοϊκού ψυχολογικού κλίματος, για τη στήριξη του. Διότι αν, πράγματι, πίσω από την τόση έκτασης συζήτηση για την ανάγκη αποκρατικοποιήσεων- ιδιωτικοποιήσεων, που κατά το κύριο μέρος της βασίστηκε στην ευρύτερης εμβέλειας επιχείρηση «φιλελευθεροποίησης της οικονομίας», αποδειχθεί ότι υπήρχε απλά και μόνον η εγγενής αδυναμία εξασφάλισης επαρκών κρατικών εσόδων, εξαιτίας μη ριζικής αναμόρφωσης του αναποτελεσματικού φορολογικού μας συστήματος, ασφαλώς θα είναι κάκιστες οι εντυπώσεις, που έτσι θα δημιουργηθούν. Τότε, βέβαια, θα δικαιολογούνται, απόλυτα, επιχειρήματα της τάξης ότι «ξεπουλιέται ο δημόσιος τομέας», και πετιούνται στο δρόμο οι άνεργοι, αφού οι αποκρατικοποιήσεις – ιδιωτικοποιήσεις αφορούν, κατά κανόνα, προβληματικές επιχειρήσεις.

β) Στην Ελλάδα η απόλυτη αδιαφάνεια σε συνδυασμό με προχειρότητα στις διαδικασίες, ευθύνεται, κατά κύριο λόγο, για την (αν και άγνωστη) κατά πάσα πιθανότητα, ασήμαντη συμμετοχή των αποκρατικοποιήσεων- ιδιωτικοποιήσεων, στην αντιμετώπιση χρέους και ελλειμμάτων.

Συμπερασματικά, λοιπόν, για τις αποκρατικοποιήσεις –ιδιωτικοποίησης, στην Ελλάδα, μπορούν να διαπιστωθούν τα ακόλουθα :

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

Οι δυσκολίες δεν εμφανίζονται, μόνον, στις περιπτώσεις μεγάλης εμβέλειας αποκρατικοποιήσεων, όπως θα ήταν εύλογο, ως ένα σημείο να υποτεθεί αλλά και στις περιπτώσεις μικρών, σχετικά επιχειρήσεων.

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και ελλείμματα», 1994. Εκδόσεις Σακκουλά της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

5.1. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ*

Όταν διάφορες κυβερνήσεις διαφορετικών ιδεολογικοπολιτικών αρχών και αντιλήψεων, αδυνατούν να αναχαιτίσουν τον ξέφρενο ρυθμό ανόδου των δημοσιονομικών χρεών και ελλειμμάτων του κρατικού τομέα της ελληνικής οικονομίας, επείγουσα είναι η αναζήτηση των αιτίων της χωρίς ελπίδα και διέξοδο υιοθετούμενης δημοσιονομικής πολιτικής και ο προσδιορισμός των απαιτούμενων μέτρων οικονομικής πολιτικής για το νοικοκύρεμα των δημόσιων οικονομικών της χώρας.

Η δημοσιονομική πολιτική στη χώρα μας έχει χάσει πλέον τον αναπτυξιακό της χαρακτήρα. Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία συνηγορούν υπέρ του αντιαναπτυξιακού χαρακτήρα της δημοσιονομικής πολιτικής στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Όταν οι δαπάνες για μισθούς, συντάξεις, επιχορηγήσεις σε ελλειμματικές κρατικές επιχειρήσεις και οργανισμούς (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΣ, ΟΑ) του κρατικού προϋπολογισμού, έφτασαν στο σημείο να αντιπροσωπεύουν το 90% και πλέον των συνολικών δαπανών του προϋπολογισμού, τότε πού βρίσκεται η αναπτυξιακή διάσταση της δημοσιονομικής πολιτικής;

Παράλληλα, ο σταθεροποιητικός ρόλος της δημοσιονομικής πολιτικής έχει περιοριστεί αισθητά. Μετά το 1980 και ιδίως μετά το 1990, τα χρέη και τα ελλείμματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα διευρύνονται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, με συνέπεια τα αποσταθεροποιητικά συμπτώματα της ελληνικής οικονομίας να πολλαπλασιάζονται .

Το ύφος και η μεθοδολογία της υιοθετούμενης δημοσιονομικής πολιτικής, το ταχύτερο δυνατόν θα πρέπει να τροποποιηθούν. Η κυβερνητική δημοσιονομική πολιτική είναι σε λάθος δρόμο. Οι ασκούντες την εκάστοτε δημοσιονομική πολιτική, οφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι τα χρέη και τα ελλείμματα του κρατικού τομέα αχαλίνωτα διευρύνονται, λόγω της αρρυθμίας των

*Πηγή: «Ανάπτυξη και Σταθεροποίηση της Ελληνικής Οικονομίας. ΔΡ. Α.Βαμβούκας. Εκδοτικές επιχειρήσεις: «Το οικονομικό». Κ.Κ.Π Σμπύλιας Α.Ε.Β.Ε.. Αθήνα 1998

κοινωνικοοικονομικών μας θεσμών και της επικίνδυνης στασιμότητας που παρουσιάζει μετά το 1980 το εθνικό μας προϊόν.

Η δημοσιονομική πολιτική, στα πλαίσια μιας γενικότερης και τεχνοκρατικά εμπεδωμένης οικονομικής πολιτικής, πρέπει ν' αποκτήσει αναπτυξιακούς προσανατολισμούς και να συμμετάσχει πιο ενεργά στην προσπάθεια σταθεροποίησης της εθνικής μας οικονομίας. Η στασιμότητα της πίτας του ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν), αποτελεί τη σπουδαιότερη γενεσιουργό αιτία της διόγκωσης των χρεών και των ελλειμμάτων του δημοσίου τομέα. Άρα, η λήψη αποδοτικών μέτρων αναπτυξιακής πολιτικής για το μέγιστο της πίτας του εθνικού μας προϊόντος είναι επιτακτική και αναγκαία, ώστε ο στόχος της πτώσης των κρατικών χρεών και ελλειμμάτων από νοερή επιδίωξη να γίνει χειροπιαστό γεγονός.

*Πηγή: «Ανάπτυξη και Σταθεροποίηση της Ελληνικής Οικονομίας. ΔΡ. Α.Βαμβούκας. Εκδοτικές επιχειρήσεις: «Το οικονομικό». Κ.Κ.Π Σμπύλιας Α.Ε.Β.Ε.. Αθήνα 1998

Συμπεράσματα-Σχόλια**:

Η άσκηση δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής επιτυγχάνει έναν από τους στόχους της κρατικής οικονομικής πολιτικής, δηλαδή την επίτευξη της πλήρους απασχολήσεως. Πρέπει όμως να πούμε, ότι και άλλοι στόχοι εξίσου σπουδαίοι με τον πιο πάνω μπορούν να επιτευχθούν με την άσκηση δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής όπως σταθερότητα των τιμών, η δίκαιη κατανομή του εισοδήματος μεταξύ των οικονομούντων ατόμων, η οικονομική ελευθερία και η οικονομική ανάπτυξη.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι ένα άλλο πρόβλημα με την αύξηση της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής είναι ο καθορισμός της χρονικής εφαρμογής τους. Συγκεκριμένα, για να επιτύχει το κράτος έναν οικονομικό στόχο ή να προλάβει κάποια οικονομική διατάραξη θα πρέπει να γνωρίζει, ποιος είναι ο άριστος χρόνος λήψεως της απόφασης για την άσκηση δημοσιονομικής ή νομισματικής πολιτικής. Βασικά ο χρόνος λήψεως της απόφασης για την άσκηση οικονομικής πολιτικής η οποία, έχει σκοπό να διορθώσει ή να βοηθήσει κάποια αδυναμία, που μπορεί να εμφανισθεί στην λειτουργία του οικονομικού συστήματος, συχνά έπεται αντί να προηγείται του χρόνου εμφάνισης της οικονομικής διατάραξης, με συνέπεια, τα μέτρα της οικονομικής πολιτικής να μην έχουν άμεση αποτελεσματικότητα.

Συνήθως υπάρχει χρονική καθυστέρηση, το μέγεθος της οποίας εξαρτάται από την δυνατότητα ή αδυναμία που έχει το κράτος να προβλέπει και να παίρνει αποφάσεις δημοσιονομικής πολιτικής που βοηθούν στην καλή λειτουργία του συστήματος.

Τέλος, η μελέτη του κρατικού προϋπολογισμού πρέπει να είναι προσεκτική, για να διαπιστωθεί αν επιδιώκεται κρατική οικονομική πολιτική αναζωογονήσεως της συνολικής ενεργού ζήτησεως και κατά συνέπεια

*Πηγή: «Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική». Θεόδωρου Π. Λιανού. Θεοφάνη Ε. Μπένου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Ευγ. Μπένου. Αθήνα 1998

αυξήσεως του εισοδήματος και της απασχόλησης ή αντίθετα πολιτική αποθάρρυνσης της συνολικής ενεργού ζήτησης και συγκράτησης των τιμών. Τονίζεται αυτό ιδιαίτερα γιατί η απλή διαπίστωση, ότι ο κρατικός προϋπολογισμός παρουσιάζει έλλειμμα, δεν προϋποθέτει πάντα ότι το κράτος εφαρμόζει δημοσιονομική πολιτική αναθέρμανσης της οικονομίας ή αντίθετα ότι εφαρμόζει πολιτική ψύχρανσης της οικονομίας όταν διαπιστωθεί πλεόνασμα στον κρατικό προϋπολογισμό. Και αυτό γιατί πολλές φορές ένα πρόγραμμα κρατικών δαπανών συμπληρωμένο και από ένα σύστημα φορολογικών συντελεστών, που έχει σαν σκοπό την δημιουργία πλεονάσματος στον κρατικό προϋπολογισμό, μπορεί να προκαλέσει αρκετά μεγάλη πτώση στο επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας της οικονομίας, ώστε τελικά να εμφανιστεί βάσει των κρατικών δαπανών που προγραμματίστηκαν και των φορολογικών συντελεστών, έλλειμμα αντί για πλεόνασμα στον κρατικό προϋπολογισμό.

Επομένως, κάθε μελέτη του κρατικού προϋπολογισμού πρέπει να γίνεται αφού προηγουμένως αφαιρεθεί η επίδραση των μεταβολών του επιπέδου της οικονομικής δραστηριότητας από το πλεόνασμα ή έλλειμμα που παρουσιάζει ο κρατικός προϋπολογισμός.

*Πηγή: «Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική». Θεόδωρου Π. Λιανού. Θεοφάνη Ε. Μπένου. Έκδοση ΣΤ'. Εκδόσεις Ευγ. Μπένου. Αθήνα 1998

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1980

1) Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ο Γενικός Κρατικός Προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 1980, που ψηφίστηκε από τη Βουλή στο τέλος του έτους 1979, είχε συνοπτικά ως εξής:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 1980

(σε δις δρχ.)

	Τακτικός	Επενδύσεων	Σύνολο
Έσοδα	365.500	1.500	367.000
Έξοδα	365.500	58.000	423.500
Έλλειμμα(-)- Πλεόνασμα(+)		-56.500	-56.500
Έλλειμμα ΓΚΠ ως ποσοστό του ΑΕΠ			5,7%
Κάλυψη ελλείμματος:			
-Εσωτερικός δανεισμός		+34.500	+34.500
-Εξωτερικός δανεισμός		+22.000	+22.000

Οι κυριότεροι αντικειμενικοί σκοποί της δημοσιονομικής πολιτικής που είχαν εκφραστεί στον Προϋπολογισμό του 1980 ήταν η συγκράτηση του

πληθωρισμού, η τόνωση της οικονομικής και επενδυτικής δραστηριότητας, η δικαιότερη διανομή του εισοδήματος και η αντιμετώπιση της συναλλαγματικής στενότητας. Η εξυπηρέτηση των αντικειμενικών αυτών σκοπών επιδιώχθηκε: με την ορθολογικότερη και παραγωγικότερη διάρθρωση των δαπανών του

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

δημοσίου τομέα, με την κατανομή μεγαλύτερου ποσοστού των δημοσίων δαπανών σε τομείς που συμβάλλουν στη μακροχρόνια ανάπτυξη της χώρας, όπως η παιδεία, η δημόσια υγεία και πρόνοια, με την εξυγίανση της διαχειρίσεως των κρατικών εφοδίων και γεωργικών προϊόντων και με την συστηματική αξιοποίηση της περιουσίας του δημοσίου.

Αν και οι πιο πολλοί από τους αντικειμενικούς αυτούς σκοπούς έχουν υλοποιηθεί σε ικανοποιητικό βαθμό, εν τούτοις, διάφοροι έκτακτοι και εξωγενείς παράγοντες, όπως οι αλληπάλληλες αυξήσεις των τιμών των υγρών καυσίμων και ορισμένων πρώτων υλών και η συγκεκριμένη διεθνής κατάσταση, άσκησαν σοβαρές επιδράσεις στην ελληνική οικονομία, με συνέπεια να διαταραχθούν οι προϋποθέσεις στις οποίες είχε στηριχθεί η κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού του 1980.

Αναπόφευκτη συνέπεια της υπάρξεως των παραγόντων αυτών ήταν να ληφθούν στην διάρκεια του έτους, διαρθρωτικά και δημοσιονομικά μέτρα, να αναθεωρηθούν ορισμένες προβλέψεις και να περιοριστούν κατά το δυνατό οι ελαστικές πιστώσεις.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1981

(Σε δις . Δρχ.)

	1981- Εκτιμήσεις Πραγμ/ων
Έσοδα:	432.167
-Τακτικός πρ/σμός	415.846
-ΕΛΕΓΕΠ*	9.196
-ΠΔΕ**	7.125
Δαπάνες:	678.019
-Τακτικός πρ/σμός	511.616
-Λ.Κ.Α.&Λ.Ε.Δ.***	59.127
-ΕΛΕΓΕΠ*	10.196
-ΠΔΕ**	97.080
Έλλειμμα:	245.852
-Τακτικός πρ/σμός	95.769
-Λ.Κ.Α.&Λ.Ε.Δ.***	59.127
-ΕΛΕΓΕΠ*	1.000
-ΠΔΕ**	89.956
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	11,8%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

***Λ.Κ.Α.: Λογ/μός καταναλωτικών αγαθών

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Λ.Ε.Δ.: Λογ/μοί ειδικών διαχειρίσεων

Τα έσοδα του Γ.Κ.Π. του 1981 ανήλθαν σε 432.167 εκατ. ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 678.019 εκατ. Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα 245.852 εκατ.

Σαν ποσοστό του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 11,8%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1982

(Σε δις . δρχ.)

	1982- Εκτιμήσεις Πραγμ/ων
Έσοδα:	648.045
-Τακτικός πρ/σμός	597.100
-ΕΛΕΓΕΠ*	44.795
-ΠΔΕ**	6.150
Δαπάνες:	895.125
-Τακτικός πρ/σμός	677.400
-Λ.Κ.Α&Λ.Ε.Δ***	48.672
-ΕΛΕΓΕΠ*	50.553
-ΠΔΕ**	118.500
Έλλειμμα	247.080
-Τακτικός πρ/σμός	80.300
-Λ.Κ.Α&Λ.Ε.Δ***	48.672
-ΕΛΕΓΕΠ*	5.758
-ΠΔΕ**	112.350
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	9,4%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

***Λ.Κ.Α.: Λογαριασμός καταναλωτικών αγαθών

Λ.Ε.Δ.: Λογαριασμοί ειδικών διαχειρίσεων

Βασικός στόχος του ΓΚΠ του 1982 ήταν ο περιορισμός του δημοσιονομικού ελλείμματος. Έτσι στον προϋπολογισμό βλέπουμε αύξηση των εσόδων και συγκράτηση των δαπανών που τα τελευταία χρόνια αυξανόταν με υψηλούς ρυθμούς.

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1982 πραγματοποιήθηκαν σε 648.045 εκατ., ενώ οι δαπάνες πραγματοποιήθηκαν σε 895.125 εκατ. Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα 247.080.

Σαν ποσοστό του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 9,4%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1983

(Σε δις . δρχ.)

	1983- Εκτιμήσεις – πραγμ/ων
Έσοδα:	823.248
-Τακτικός πρ/σμός	744.500
-ΕΛΕΓΕΠ*	70.087
-ΠΔΕ**	8.661
Δαπάνες:	1.165.255
-Τακτικός πρ/σμός	925.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	70.087
-ΠΔΕ**	170.168
Έλλειμμα:	342.007
-Τακτικός πρ/σμός	180.500
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-ΠΔΕ**	161.507
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	10,9%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1983 ανήλθαν σε 823.248 εκατ., ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 1.165.255 εκατ. Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα 342.007 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 10,9%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1984

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1984:

(σε δις . Δρχ.)

	1984- Εκτιμήσεις πραγμ/σεων
Έσοδα:	1.026.514
-Τακτικό πρ/σμός	929.400
-ΕΛΕΓΕΠ*	85.000
-Π.Δ.Ε.**	12.114
Δαπάνες:	1.400.400
-Τακτικός πρ/σμός	1.098.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	85.000
-Π.Δ.Ε.**	217.400
Έλλειμμα:	373.886
-Τακτικός πρ/σμός	168.600
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-Π.Δ.Ε.**	205.286
Έλλειμμα ως ποσοστό ΑΕΠ	9,7%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

Τα έσοδα του Γ.Κ.Π. το 1984 πραγματοποιήθηκαν σε 1.026.514 δις. Αντίστοιχα οι δαπάνες πραγματοποιήθηκαν σε 1.400,4 δις έτσι, το έλλειμμα του Γ.Κ.Π. ,διαμορφώθηκε στα 373.886 δις.

Το έλλειμμα ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) διαμορφώθηκε στο 9,7%

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1985

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1985:

(σε δις . Δρχ.)

	1985- Εκτιμήσεις Πραγμ/σεων
Έσοδα:	1.243.055
-Τακτικός πρ/σμός	1.110.818
-ΕΛΕΓΕΠ*	120.782
-Π.Δ.Ε.**	11.455
Δαπάνες :	1.887.001
-Τακτικός πρ/σμός	1.492.023
-ΕΛΕΓΕΠ*	120.782
-Π.Δ.Ε.**	274.196
Έλλειμμα:	643.946
-Τακτικός πρ/σμός	381.205
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-Π.Δ.Ε.**	262.741
Έλλειμμα ως ποσοστό ΑΕΠ	14.3

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Ο Γενικός Κρατικός Προϋπολογισμός του 1985 καταρτίσθηκε με το ίδιο πνεύμα δημοσιονομικής πειθαρχίας που χαρακτήρισε την κατάρτιση και υλοποίηση των προϋπολογισμών των τριών προηγούμενων χρόνων. Εντάσσεται στα πλαίσια του πενταετούς προγράμματος και στοχεύει στην προώθηση της αναπτυξιακής προσπάθειας και των διαρθρωτικών αλλαγών στην οικονομία, που είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας στους επιμέρους τομείς της Ελληνικής οικονομίας. Έτσι, τα έσοδα του ΓΚΠ το 1985 πραγματοποιήθηκαν σε 1.243.055 δις αντίστοιχα οι δαπάνες πραγματοποιήθηκαν σε 1.887.001 δις και το έλλειμμα διαμορφώθηκε στα 643.946 εκατ. Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 14.3%. Ένα μεγάλο τμήμα των καταναλωτικών δαπανών αφορά τη στήριξη αναπτυξιακών προγραμμάτων (όπως είναι οι δαπάνες στα πλαίσια του Ε.Σ.Υ. και η μηχανοργάνωση Υπουργείων). Έτσι, συμπιέζεται ακόμα περισσότερο το καθαρά καταναλωτικό έλλειμμα σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Οι προτεραιότητες της δημοσιονομικής πολιτικής για το 1985, που εκφράζονται με νέο Προϋπολογισμό, μπορούν απλά να περιγραφούν ως εξής :α) ενίσχυση της υποδομής, ταυτόχρονη διερεύνηση και ορθολογικότερη κατανομή των προγραμμάτων μεταξύ κέντρου και περιφέρειας, β) ενίσχυση του εισοδήματος των εργαζομένων, μέσα από μια πιο δίκαιη φορολογική πολιτική και γ) καλύτερη υγειονομική κάλυψη, πρόνοια και παιδεία για το κοινωνικό σύνολο, μεγαλύτερη προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση του προγράμματος ανάπτυξης της Γεωργίας.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1986

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1986: (σε δις . Δρχ.)

	1986- Εκτιμήσεις πραγμ/των
Έσοδα:	1.675.506
-Τακτικός προϋπ/σμός	
-ΕΛΕΓΕΠ*	1.475.000
-Π.Δ.Ε.**	165.000
	35.506
Δαπάνες :	2.310.300
-Τακτικός Προϋπ/σμός	1.835.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	165.000
-Π.Δ.Ε.**	310.300
Έλλειμμα:	634.794
-Τακτικός Προϋπ/σμός	360.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-Π.Δ.Ε.**	274.794
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	11.7%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Οι βασικοί στόχοι της δημοσιονομικής πολιτικής αλλά και της γενικότερης οικονομικής πολιτικής του 1986 περιλαμβάνονταν στο σταθεροποιητικό πρόγραμμα που εφαρμόστηκε από τον Οκτώβριο του 1985.

Ο κύριος στόχος του προγράμματος ήταν και είναι η ταχύτερη προσαρμογή των οικονομικών παραμέτρων στα επίπεδα εκείνα που βελτιώνουν άμεσα την ανταγωνιστική θέση της οικονομίας μας και θέτουν τις βάσεις για σταθερή οικονομική ανάπτυξη.

Πιο συγκεκριμένα για το 1986 το πρόγραμμα επεδίωκε α)την σημαντική μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών, β)τη μείωση του πληθωρισμού και γ)τη μείωση των δανειακών αναγκών του δημόσιου τομέα.

Το πρόβλημα της δίκαιης διανομής του εισοδήματος είναι μέσα στις επιλογές που έχει κάνει η Κυβέρνηση, γεγονός άλλωστε που το έχει αποδείξει σε όλη τη θητεία της. Το πρόβλημα της σταθερής κοινωνικής ευημερίας, όμως, δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί όταν η οικονομία υποφέρει από ψηλές πληθωριστικές πιέσεις. Πρέπει πρώτα να μειωθεί ο πληθωρισμός, να αυξηθεί το προϊόν με αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και να ολοκληρωθούν οι απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές, για να μπορεί να βελτιώνεται σταθερά το βιοτικό επίπεδο του λαού με τη σωστή διανομή του εθνικού εισοδήματος.

Ένα χρόνο μετά την εφαρμογή του προγράμματος τα αποτελέσματα είναι ικανοποιητικά. Οι στόχοι εκτιμάται ότι έχουν επιτευχθεί. Το έλλειμμα στο ισοζύγιο πληρωμών έχει μειωθεί περίπου στα επίπεδα που είχε προγραμματισθεί και ο πληθωρισμός θα είναι κοντά στον αρχικό στόχο. Τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα έχουν συγκρατηθεί περίπου στα επίπεδα που είχαν προγραμματισθεί.

Ειδικότερα, τα έσοδα του ΓΚΠ του 1986 ανήλθαν σε 1.675.506 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 2.310.300 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

634.794.Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 11.7%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1987

(Σε δις . δρχ.)

	1987-Εκτιμήσεις πραγμ/των
Έσοδα:	1.967.176
-Τακτικός πρ/σμός	1.723.934
-ΕΛΕΓΕΠ*	205.325
-ΠΔΕ**	37.917
Δαπάνες:	2.882.763
-Τακτικός πρ/σμός	2.359.150
-ΕΛΕΓΕΠ*	205.325
-ΠΔΕ**	318.288
Έλλειμμα:	915.587
-Τακτικός πρ/σμός	635.216
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-ΠΔΕ**	280.371
Έλλειμμα ΓΚΠ ως ποσοστό του ΑΕΠ	14,6%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1987 ανήλθαν σε 1.967.176 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 2.882.763 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα 915.587 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 14.6%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1988

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1988

(Σε δις . δρχ.)

	1988- Εκτιμήσεις Πραγμ/σεων
Έσοδα:	2.196.053
-Τακτικός πρ/σμός	1.929.028
-ΕΛΕΓΕΠ*	217.067
-Π.Δ.Ε.**	49.958
Δαπάνες :	3.393.211
-Τακτικός πρ/σμός	2.810.790
-ΕΛΕΓΕΠ*	217.067
-Π.Δ.Ε.**	365.354
Έλλειμμα:	1.197.158
-Τακτικός πρ/σμός	881.762
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-Π.Δ.Ε.**	315.396
Έλλειμμα ΓΚΠ ως ποσοστό του ΑΕΠ	16.1%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Μετά από μια διετία επιτυχημένης, σε σημαντικό βαθμό, οικονομικής και δημοσιονομικής προσαρμογής, η οικονομία βρίσκεται πλέον στο δρόμο μιας επιταχυνόμενης αναπτυξιακής διαδικασίας. Οι προϋποθέσεις για μια επιτυχή εξέλιξη αυτής της διαδικασίας είναι θετικές όσον αφορά την εσωτερική οικονομία, αλλά στον παγκόσμιο οικονομικό χώρο οι εξελίξεις προοιωνίζουν μια συνεχιζόμενη αστάθεια, που δεν φαίνεται ότι θα ξεπεραστεί εύκολα.

Η ανεργία αυξήθηκε σαν αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης του εργατικού δυναμικού, αλλά και της με μικρότερο βαθμό αύξησης της απασχόλησης, ενώ η σημειούμενη αναταραχή στις διεθνείς χρηματαγορές επιδεινώνει το διεθνές επιχειρηματικό κλίμα και ενισχύει την τάση για χαλάρωση της επενδυτικής δραστηριότητας. Ενόψει αυτών των εξελίξεων η επίσπευση της υλοποίησης της συμφωνίας για στενότερη συνεργασία μεταξύ των ανεπτυγμένων χωρών είναι επιβεβλημένη.

Σε αντίθεση με τις πιο πάνω δυσμενείς διεθνείς εξελίξεις, τα αποτελέσματα της διετούς σταθεροποιητικής πολιτικής στην ελληνική οικονομία, είναι και θετικά και αρνητικά.

Η οικονομική πολιτική του 1988, προσανατολίζεται πλέον σε μια πιο επιθετική, αναπτυξιακή πολιτική ιδιαίτερα μάλιστα όταν ο στόχος ολοκλήρωσης μιας τέτοιας προσπάθειας δεν θα πρέπει να ξεπερνά χρονικά το 1992, έτος κατά το οποίο θα έχει πραγματοποιηθεί η ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς. Ταυτόχρονα όμως η οικονομική πολιτική του 1988 έχει σαν στόχο τη διαφύλαξη της οικονομικής σταθερότητας και της εμπιστοσύνης προς την οικονομία, που κατακτήθηκε μετά από σκληρή προσπάθεια, προκειμένου να διατηρηθούν οι πιο πάνω ευνοϊκοί όροι.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1989

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1989: (Σε δις . δρχ.)

	1988- Εκτιμήσεις Πραγμ/σεων
Έσοδα:	2.472.937
-Τακτικός Πρ/σμός	2.129.400
-ΕΛΕΓΕΠ*	286.842
-Π.Δ.Ε.**	56.695
Δαπάνες :	4.259.988
-Τακτικός Πρ/σμός	3.544.600
-ΕΛΕΓΕΠ*	286.842
-Π.Δ.Ε.**	428.546
Έλλειμμα:	1.787.051
-Τακτικός Πρ/σμός	1.415.200
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-Π.Δ.Ε.**	371.851
Έλλειμμα ΓΚΠ ως ποσοστό του ΑΕΠ	18%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

Η δημοσιονομική πολιτική του 1989 στοχεύει στο να εμπεδώσει το ευνοϊκό κλίμα που υπάρχει σήμερα στην οικονομία και να βελτιώσει εκείνους τους

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

παράγοντες που αποτελούν εμπόδια στην όσο το δυνατόν ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη.

Οι βασικοί στόχοι της δημοσιονομικής πολιτικής το 1989 θα είναι:

α) η αύξηση των επενδύσεων και η βελτίωση της παραγωγικότητας της οικονομίας

β) η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων

γ) η παραπέρα αποκλιμάκωση του πληθωρισμού

δ) η μείωση των δανειακών αναγκών του δημόσιου τομέα, καθώς και του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών

ε) η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας

στ) η αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων των εργαζομένων και

ζ) η παραπέρα βελτίωση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών και της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Για την υλοποίηση των στόχων αυτών η Κυβέρνηση προσπαθεί να διασφαλίσει όσο δυνατόν ευνοϊκότερες επενδυτικές συνθήκες, για να μπορέσουν οι επιχειρήσεις να ολοκληρώσουν τα επενδυτικά τους προγράμματα, να εκσυγχρονίσουν το παραγωγικό τους δυναμικό και να επιτύχουν το καλύτερο επίπεδο παραγωγικής ικανότητας, που θα τους επιτρέψει να αντιμετωπίσουν με μεγαλύτερη επιτυχία τον ανταγωνισμό στην Ενιαία Αγορά. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η εξασφάλιση της πλήρους χρηματοδοτικής Κάλυψης των παραγωγικών επενδύσεων για την προώθηση των ελληνικών προϊόντων τόσο στην Ενιαία Αγορά, όσο και σε άλλες εκτός Ευρώπης αγορές.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και το 1989 θα συνεχιστούν τα προγράμματα για την Υγεία, την Πρόνοια και την Κοινωνική Ασφάλιση. Η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους τομείς αυτούς αποτελεί για την

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Κυβέρνηση στόχο του οποίου η υλοποίηση είναι συνυφασμένη με το όλο πρόγραμμα για συνεχή άνοδο του βιοτικού επιπέδου του λαού.

Επίσης, προκειμένου οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αποκτήσουν οικονομική αυτοδυναμία και να συμβάλλουν στην αναπτυξιακή διαδικασία αλλά και στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών, αλλάζει από το 1989 το σύστημα κάλυψης των οικονομικών αναγκών με την παροχή ποσοστού επί του φόρου εισοδήματος και των τελών κυκλοφορίας που καλούνται δυναμικοί φόροι.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1990

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1990: (σε δις . Δρχ.)

	1990- Πραγματ/σεις
Έσοδα:	3.390.500
-Τακτικός Πρ/σμός	2.930.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	370.000
-Π.Δ.Ε.**	90.500
Δαπάνες :	5.537.000
-Τακτικός Πρ/σμός	4.700.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	370.000
-Π.Δ.Ε.**	467.000
Έλλειμμα:	2.146.500
-Τακτικός πρ/σμός	1.770.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-Π.Δ.Ε.**	376.500
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	16,6%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

Η αρχή της δεκαετίας του '90 επιβάλλεται να σηματοδοτήσει το ξεκίνημα μιας διαδικασίας αναπροσανατολισμού των δημοσιονομικών στόχων από την

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

πολιτική της αλόγιστης επέκτασης του συστήματος κοινωνικών παροχών με δανειακά κεφάλαια, στην πολιτική δημιουργίας του αναγκαίου οικονομικού υπόβαθρου, που θα επιτρέψει και την υγιή χρηματοδότηση των κοινωνικών προγραμμάτων. Ο προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 1990 αποκτά ιδιαίτερη σημασία, διότι καλείται να εξισορροπήσει δύο αντίρροπες δυνάμεις, την ανάγκη επαναχάραξης της δημοσιονομικής πορείας, με την ανάγκη εκπλήρωσης των ανειλημμένων υποχρεώσεων, που κληρονομήθηκαν από τις προηγούμενες διαχειριστικές χρήσεις. Οι συσσωρευμένες από το παρελθόν υποχρεώσεις και ιδίως εκείνες που αφορούν την εξυπηρέτηση του Δημοσίου Χρέους, το μέγεθος των δαπανών μισθοδοσίας των υπαλλήλων και των συνταξιούχων και οι κοινωνικού χαρακτήρα παροχές, έχουν αποκτήσει τη δική τους δυναμική μέσα στο χρόνο και η εκλογίκευση τους παρουσιάζει μεγάλες δυσκολίες.

Στον προϋπολογισμό αυτό, επιδιώχθηκε και σε μεγάλο βαθμό επιτεύχθηκε όχι απλώς η ανακοπή της τάσης επιδείνωσης των βασικών μεγεθών του, αλλά και η βελτίωση τους.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1991

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1991:

(σε δις . Δρχ.)

	1991- Εκτιμήσεις Πραγμ/σεων
Έσοδα:	4.389.000
-Τακτικός Πρ/σμός	3.800.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	470.000
-Π.Δ.Ε.**	119.000
Δαπάνες :	6.029.000
-Τακτικές Πρ/σμές	4.954.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	470.000
-Π.Δ.Ε.**	605.000
Έλλειμμα:	1.640.000
-Τακτικός Πρ/σμός	1.154.000
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
Π.Δ.Ε.**	486.000
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	13.1%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

Το 1991 υποδηλώνει την καλά σχεδιασμένη και αμετάκλητη απόφαση των φορέων άσκησης της οικονομικής πολιτικής να αναπλάσουν το ρόλο του κράτους σε σύγχρονα και ρεαλιστικά πλαίσια.

Τρία είναι τα αξιομνημόνευτα χαρακτηριστικά του νέου προϋπολογισμού:

- Η αύξηση των εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού
- Η αύξηση των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού
- Η αντίστροφη της πολυετούς πορείας μεγέθυνσης του ελλείμματος του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού δεδομένου ότι το έλλειμμα μειώθηκε σε σχέση με το 1990.

Συνισταμένη των μεταβολών αυτών για την πραγματοποίηση αυξημένων εσόδων, είναι η μετάθεση του κέντρου βάρους προς τα έσοδα από φοροδιαφυγή και τα μη φορολογικά.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1992

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1992:

(σε δις Δρχ.)

	1989- Εκτιμήσεις- Πραγμ/σεις
Έσοδα:	5.328,8
- Τακτικός πρ/σμός	4.587,9
- ΕΛΕΓΕΠ*	528,6
- Π.Δ.Ε**	212,3
Δαπάνες :	6.628,8
- Τακτικός πρ/σμός	5.374,3
- ΕΛΕΓΕΠ*	528,6
- Π.Δ.Ε**	725,9
Έλλειμμα:	1300,0
- Τακτικός πρ/σμός	786,4
- ΕΛΕΓΕΠ*	-
- Π.Δ.Ε**	513,6
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	7,1%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1992 ανήλθαν σε 5.328,8 δις , οι δαπάνες ανήλθαν σε 6628,8 δις. Με βάση τις εξελίξεις αυτές των δημοσίων εσόδων και εξόδων, το έλλειμμα του Γ.Κ.Π. , που ως γνωστόν περιλαμβάνει τον Τακτικό

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, για το 1991 ανήλθε στο ύψος των 1300,0 δις δρχ. Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 7,1%.

Οι δαπάνες εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους (εξαιρούμενου μάλιστα του χρέους των Ενόπλων Δυνάμεων), έφθασαν να αντιπροσωπεύουν το 1991 το 40.5% του συνόλου των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού, έναντι 32.9% το 1990, υπερέβησαν δε, για πρώτη φορά, τις δαπάνες για μισθούς και συντάξεις (το 1990 τα δύο αυτά κονδύλια διαμορφώθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα).

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1993

(Σε εκατ. δρχ.)

	1993- Εκτιμήσεις – πραγμ/ων
Έσοδα:	5.985.000,0
-Τακτικός πρ/σμός	4.990.000,0
-ΕΛΕΓΕΠ*	710.000,0
-ΠΔΕ**	285.000,0
Δαπάνες:	8.322.000,0
-Τακτικός πρ/σμός	6.867.000,0
-ΕΛΕΓΕΠ*	710.000,0
-ΠΔΕ**	745.000,0
Έλλειμμα:	2.337.000,0
-Τακτικός πρ/σμός	1.877.000,0
-ΕΛΕΓΕΠ*	-
-ΠΔΕ**	460.000,0
Έλλειμμα (Δαν/κές ανάγκες) ως ποσοστό του ΑΕΠ	13.9%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1993 ανήλθαν σε 5.985.000,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 8.322.000,0 δις . Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα 2.337.000,0 δις .

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 13.9%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1994:

(σε δις Δρχ.)

	1994- Εκτιμήσεις πρ/σεων
Έσοδα:	6.171,5
-Τακτικός πρ/σμός	5.861,8
-Π.Δ.Ε*	309,7
Δαπάνες :	9.058,4
-Τακτικός πρ/σμός	8.251,1
-Π.Δ.Ε*	807,3
Έλλειμμα:	2.886,9
-Τακτικός πρ/σμός	2.389,3
-Π.Δ.Ε*	497,6
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	12,4%

*Ειδικός λογαριασμός εγγυήσεων γεωργικών προϊόντων

**Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Η κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού 1994 πραγματοποιήθηκε από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Από τη μια πλευρά, η πλήρης ανατροπή δημοσιονομικών ισορροπιών κατά το 1993, είχε δημιουργήσει καθοριστικούς επώδυνους περιορισμούς στις επιλογές για το 1994, τόσο στο σκέλος δαπανών, όσο και στο σκέλος των εσόδων. Από την άλλη πλευρά, τα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια , μέσα στα οποία θα έπρεπε να ολοκληρωθεί η διαδικασία

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

κατάρτισης, δυσχέραναν σοβαρά τη συστηματική επεξεργασία και λεπτομερή παρουσίαση όλων των θεμάτων της δημοσιονομικής πολιτικής, που σκοπεύει να ακολουθήσει η Κυβέρνηση κατά τα επόμενα χρόνια.

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1994 ανήλθαν σε 7.012,9 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 9.332,4 δις . Το έλλειμμα του ΓΚΠ διαμορφώθηκε στα 2.319,5 δις.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 10,0%.

Ο νέος Προϋπολογισμός χαρακτηρίζεται από πνεύμα λιτής διαχείρισης, αναπτυξιακής προοπτικής και κοινωνικής δικαιοσύνης, μέσα στις δυνατότητες που αφήνουν οι σημερινές εξελίξεις των δημοσιονομικών μεγεθών.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1995

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1995: (σε δις . Δρχ.)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	6.728,0
-Πρωτογενείς δαπάνες	5.574,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	1.154,0
-Επιδόματα εκτός ΤΠ	50,0
-Τόκοι	3.356,0
-Σύνολο δαπανών ΤΠ με επιδόματα	8.930,0
-Επιδόματα εκτός ΤΠ	50,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ	8.880,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΤΠ)	2.152,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	345,0
Δαπάνες	962,0
Πρωτογενές έλλειμμα	617,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ)	617,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	7.073,0
Πρωτογενείς δαπάνες	6.486,0
Πρωτογενές πλεόνασμα	587,0
Τόκοι	3.356,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΓΚΠ)	2.769,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	10,4%

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1995 ανήλθαν σε 7.073,0 δις ,ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 6.486,0 έτσι δημιουργείται ένα πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης των 587,0 εκατ. Αν το πλεόνασμα αυτό αφαιρεθεί από τους προβλεπόμενους τόκους , ύψους 3.356,0 δις δρχ. διαμορφώνεται ένα συνολικό καθαρό έλλειμμα(καθαρές δανειακές ανάγκες) ύψους 2.769,0. Το έλλειμμα του ΓΚΠ ως ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος κυμαίνεται στο 10,4%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1996

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1996: (ποσά σε δις. Δρχ.)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	7.384,0
-Πρωτογενείς δαπάνες	6.326,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	1.058,0
-Επιδόματα εκτός ΤΠ	80,0
-Τόκοι	3.501,0
-Σύνολο δαπανών ΤΠ με επιδόματα	9.827,0
-Επιδόματα εκτός ΤΠ	81,0
Σύνολο Δαπανών ΤΠ	9.746,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ)	2.363,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	568,0
Δαπάνες	1.095,0
Πρωτογενές έλλειμμα	528,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ)	528,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	7.952,0
Πρωτογενείς δαπάνες	7.341,0
Πρωτογενές πλεόνασμα	611,0
Τόκοι	3.501,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΓΚΠ)	2.891,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	9,8%

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Η δημοσιονομική πολιτική ,όπως αποτυπώνεται στον προϋπολογισμό του 1996, αποβλέπει και πάλι στη συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των τρεχουσών κρατικών δαπανών στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα.

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1996 ανήλθαν σε 7952,0 δις ,ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 7.341,0 έτσι δημιουργείται ένα πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης των 611,0 εκατ. Αν το πλεόνασμα αυτό αφαιρεθεί από τους προβλεπόμενους τόκους , ύψους 3.501,0 δις δρχ. διαμορφώνεται ένα συνολικό καθαρό έλλειμμα(καθαρές δανειακές ανάγκες) ύψους 2.891,0. Το έλλειμμα του ΓΚΠ ως ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος κυμαίνεται στο 9,8%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1997

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1997: (ποσά σε δις. Δρχ.)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	8.467,0
-Πρωτογενείς δαπάνες	6.848,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	1.619,0
-Τόκοι	3.216,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ)	1.597,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	719,0
Δαπάνες	1.626,0
Απόκτηση στοιχείων ενεργητικού	420,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ)	908,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	9.186,0
Πρωτογενείς δαπάνες (6.848+1.626-420)	8.055,0
Πρωτογενές πλεόνασμα	1.131,0
Τόκοι	3.216,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΓΚΠ)	2.002,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	6.1%

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1997 ανήλθαν σε 9.186,0 δις ,ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 8.055,0 έτσι δημιουργείται ένα πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης των

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

1.131,0 εκατ. Αν το πλεόνασμα αυτό αφαιρεθεί από τους προβλεπόμενους τόκους , ύψους 3.216,0 δις δρχ. διαμορφώνεται ένα συνολικό καθαρό έλλειμμα(καθαρές δανειακές ανάγκες) ύψους 2.002,0.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 6,1%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1998

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1998: (ποσά σε δις. Δρχ.)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	9.498,0
-Αποδιδόμενοι πόροι	1.011,0
Καθαρά έσοδα	8.488,0
-Δαπάνες ΤΠ πλην τόκων	7.427,0
- Καθαρές Πρωτογενείς δαπάνες	6.417,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	2.071,0
-Τόκοι	3.234,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ)	1.163,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	914,0
Δαπάνες	1.877,0
Απόκτηση στοιχείων ενεργητικού	482,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ)	963,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	10.413,0
Πρωτογενείς δαπάνες πλην τόκων, (7.427+1.877-482)	8.822,0
Εθνικολογιστική προσαρμογή δαπανών	80,0
Πρωτογενές πλεόνασμα	1.591,0
Τόκοι	3.234,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΓΚΠ)	1.563,0

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	4,39%
-----------------------------	-------

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1998 ανήλθαν σε 10.413,0 δις ,ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 8.822,0 έτσι δημιουργείται ένα πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης των 1.591,0 εκατ. Αν το πλεόνασμα αυτό αφαιρεθεί από τους προβλεπόμενους τόκους , ύψους 3.234,0 δις δρχ. διαμορφώνεται ένα συνολικό καθαρό έλλειμμα(καθαρές δανειακές ανάγκες) ύψους 1.563,0. Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 4,39%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1999.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1999: (ποσά σε δις. Δρχ.)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	10.593,0
-Αποδιδόμενοι πόροι	1.130,0
Καθαρά έσοδα	9.463,0
-Δαπάνες ΤΠ πλην τόκων	7.973,0
- Καθαρές Πρωτογενείς δαπάνες	6.843,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	2.620,0
-Τόκοι	3.303,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ)	684,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	1.010,0
Δαπάνες	2.235,0
Απόκτηση στοιχείων ενεργητικού	480,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ)	1.225,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	11.603,0
Πρωτογενείς δαπάνες πλην τόκων, (7.973,0+2.235,0-480,0)	9.728,0
Πρωτογενές πλεόνασμα	1.875,0
Τόκοι	3.303,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΓΚΠ)	1.429,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	3,7%

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Μετά την ένταξη στην ζώνη του ευρώ, η νομισματική πολιτική θα ασκείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), ενώ η δημοσιονομική πολιτική θα ασκείται με βάση τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Όπως προβλέπει το Σύμφωνο αυτό, σταθερός μεσοπρόθεσμος στόχος κάθε δημοσιονομικής διαχείρισης θα πρέπει να είναι ο ισοσκελισμένος ή πλεονασματικός προϋπολογισμός.

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 1999 ανήλθαν σε 11,603,0 δις ,ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 9.728,0 έτσι δημιουργείται ένα πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης των 1.875,0 εκατ. Αν το πλεόνασμα αυτό αφαιρεθεί από τους προβλεπόμενους τόκους , ύψους 3.303,0 δις δρχ. διαμορφώνεται ένα συνολικό καθαρό έλλειμμα(καθαρές δανειακές ανάγκες) ύψους 1.429,0.

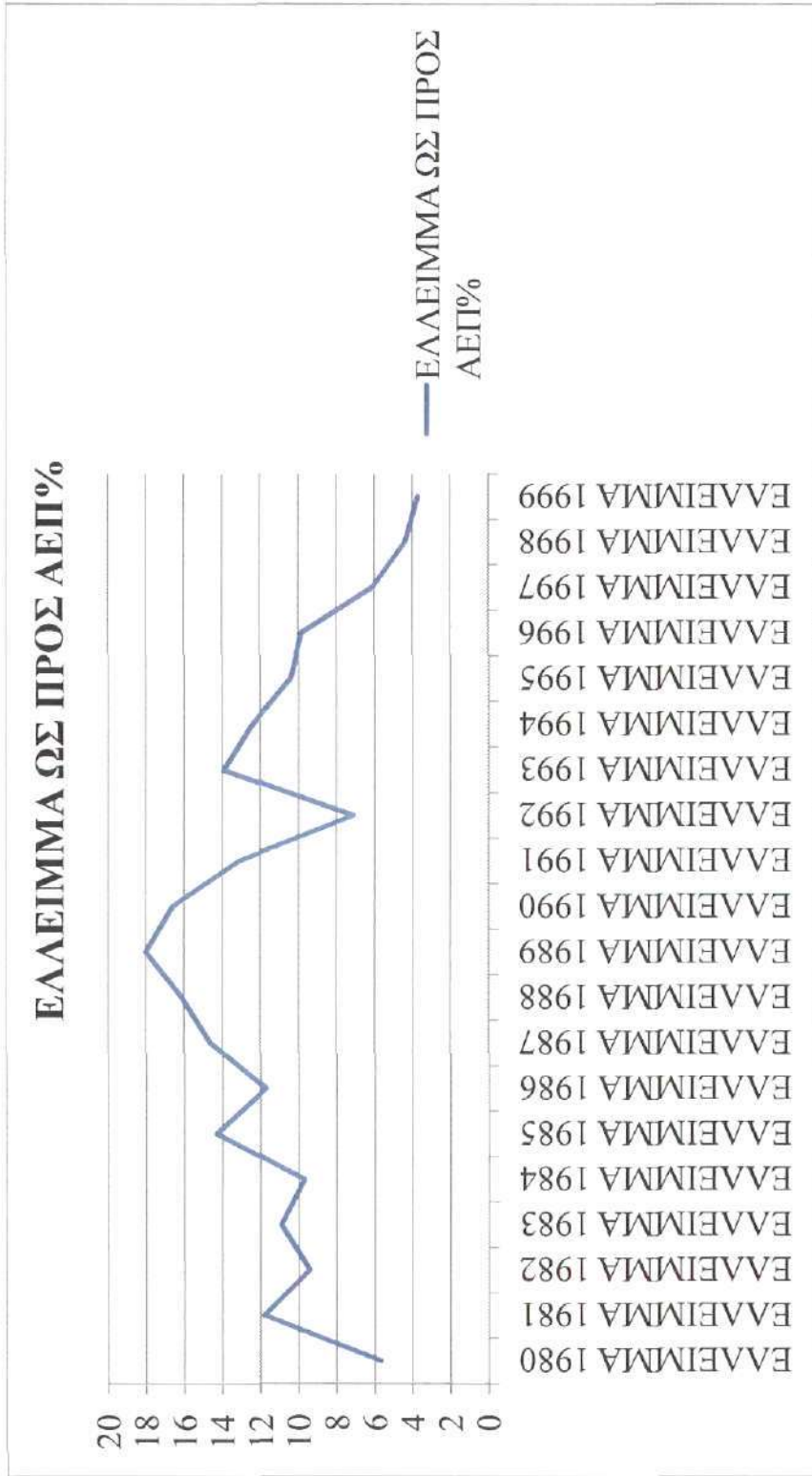
Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 3,7%.

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ ΕΥΡΩ

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Κρατικός Προϋπολογισμός	56.500	245.852	247.080	342.007	373.886	643.946	634.794	915.587	1.197.158	1.787.051
Τακτικός Προϋπολογισμός	95.769	80.300	80.300	180.500	168.600	381.205	360.000	635.216	881.762	1.415.200
Προϋπολογισμός Επενδύσεων	89.956	89.956	112.350	161.507	205.286	262.741	274.794	280.371	315.396	371.851
ΕΛΕΓΓΕΠ	1.000	1.000	5.75							
ΔΚΑ+ΑΕΔ	59.127	59.127	48.672							
Έλλειμμα ως προς ΑΕΠ	5,70%	11,80%	9,40%	10,90%	9,70%	14,30%	11,70%	14,60%	16,1%	18%
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Κρατικός Προϋπολογισμός	2.146.500	1.640.000	1.300.000	2.337.000	2.886.900	2.769.000	2.891.000	2.002.000	1.563.000	1.429.000
Τακτικός Προϋπολογισμός	1.770.000	1.154.000	786.400	1.877.000	2.389.300	2.152.000	2.363.000	1.597.000	1.163.000	684.000
Προϋπολογισμός Επενδύσεων	376.500	486.000	513.600	460.000	497.600	617.000	528.000	908.000	914.000	1.225.000
Έλλειμμα %ως προς ΑΕΠ	16,60%	13,10%	7,10%	13,90%	12,40%	10,40%	9,80%	6,10%	4,39%	3,70%

ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΑΕΠ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 1980-1999

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2000.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2000

(ποσά σε δις.)

<u>Έσοδα:</u>	<u>36.657,0</u>
-Τακτικός προϋπολογισμός	34.257,0
-Επιστροφές φόρων	865,0
-Καθαρά έσοδα Τακτικού πρ/σμού	33.392,0
-Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων	3.265,0
Έσοδα ως ποσοστό του ΑΕΠ	30,2%
<u>Δαπάνες:</u>	<u>41.798,0</u>
-Τακτικός προϋπολογισμός	34.377,0
-Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων	7.421,0
Δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ	34.4%
<u>Δανειακές ανάγκες:</u>	<u>5.141,0</u>
-Τακτικός προϋπολογισμός	984,0
-Προϋπολογισμός δημοσίων επενδύσεων	4.156,0
Δαν. Ανάγκες ως ποσοστό του ΑΕΠ	4.2%
<u>Έλλειμμα:</u>	<u>3.449,0</u>
-Δανειακές ανάγκες	5.141,0
-Κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1.692,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	4,2%

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός του 2000, έχει και μια σειρά αναπτυξιακών στόχων, με ταυτόχρονη αναδιάρθρωση των εσόδων και των δαπανών, που αποσκοπούν:

- στη στήριξη του εισοδήματος των εργαζομένων και των συνταξιούχων.
- στη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών,
- στην ενίσχυση τομέων πρώτης προτεραιότητας, όπως η υγεία, η παιδεία, η απασχόληση, ο πολιτισμός και η δημόσια ασφάλεια,
- στην αύξηση των επενδυτικών δαπανών και στην εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων υλοποίησης αναπτυξιακών και επενδυτικών προγραμμάτων,
- στην προετοιμασία της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2000 ανήλθαν σε 36.657,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 41.798,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ, διαμορφώθηκε στα 3.449,0 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 4,2%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2001

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2001: (σε εκατ. ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	36.573,0
-Επιστροφές φόρων	949,0
Καθαρά έσοδα	35.624,0
-Πρωτογενείς δαπάνες	26.076,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	9.548,0
-Τόκοι	9.711,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	35.788,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	164,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	2.795,0
Δαπάνες	7.842,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	5.047,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	38.419,0
Δαπάνες	43.630,0
Έλλειμμα	5.211,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	3,9%

*Τακτικός Προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2001 ανήλθαν σε 38.419,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 43.630,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ, διαμορφώθηκε στα 5.211,0 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 3,9%.

Ο προϋπολογισμός του 2001 ανοίγει μια νέα σελίδα στη δημοσιονομική πορεία της χώρας. Οι ελλειμματικές δημοσιονομικές χρήσεις που άλλαξαν τη διαχρονική κατανομή των εισοδημάτων σε βάρος των μελλοντικών γενεών, αποτελούν πια παρελθόν. Παράλληλα, ο προϋπολογισμός αυτός θέτει τις βάσεις για ουσιαστική βελτίωση των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών στους κρίσιμους τομείς της παιδείας, της υγείας και της απασχόλησης. Η παραπέρα προώθηση και ολοκλήρωση των αναγκαίων διαθρωτικών αλλαγών, τόσο στην πλευρά των δαπανών όσο και στην πλευρά των εσόδων με σκοπό την ενίσχυση του κοινωνικού χαρακτήρα του κρατικού προϋπολογισμού και τον εκσυγχρονισμό του φορολογικού συστήματος, αποτελούν το βασικό σημείο αναφοράς για την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής στην επόμενη δημοσιονομική χρήση και τα χρόνια που την ακολουθούν.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2002

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002

(σε εκατ. ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	39.048,0
-Επιστροφές φόρων	1.967,0
Καθαρά έσοδα	37.081,0
-Πρωτογενείς δαπάνες	28.297,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	8.784,0
-Τόκοι	9.134,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	37.431,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	350,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	2.557,0
Δαπάνες	7.014,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	4.457,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	39.638,0
Δαπάνες	44.445,0
Έλλειμμα	4.807,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	3,4%

*Τακτικός Προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός δημοσίων Επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2002 ανήλθαν σε 39.638,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 44.445,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ , διαμορφώθηκε στα 4.807,0 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 3,4%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2003

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2003

(σε εκατ. ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	39.881,0
-Επιστροφές φόρων	2.381,0
Καθαρά έσοδα	37.500,0
-Πρωτογενείς δαπάνες	31.319,0
-Πρωτογενές πλεόνασμα	6.181,0
-Τόκοι	9.416,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	40.735,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	3.235,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	1.823,0
Δαπάνες	8.435,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	6.612,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	39.323,0
Δαπάνες	49.170,0
Έλλειμμα	9.847,0
Έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ	7,3%

*Τακτικός Προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός δημοσίων Επενδύσεων

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2003 ανήλθαν σε 39.323,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 49.170,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ, διαμορφώθηκε στα 9.847,0 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 7,3%.

Στόχος της κυβέρνησης να συγκρατήσει τις τρέχουσες δαπάνες του Δημοσίου με την πιο αποτελεσματική και ορθολογική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και αφετέρου τη σημαντική ενίσχυση του επενδυτικού χαρακτήρα, δαπανών για την ενίσχυση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας και την αύξηση της απασχόλησης.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2004

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2004:

(ποσά σε εκατ. Ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Καθαρά έσοδα	39.257,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	45.490,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	6.233,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	2.894,0
Δαπάνες	9.522,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	6.628,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	42.151,0
Δαπάνες	55.012,0
Έλλειμμα	12.861,0
Έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ	7,7%

*Τακτικός προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2004 ανήλθαν σε 42.151,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 55.012,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ , διαμορφώθηκε στα 12.861,0 εκατ.

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 7,7%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2005

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2005:

(ποσά σε εκατ. Ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Καθαρά έσοδα	42.206,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	48.686,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	6.479,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	2.686,0
Δαπάνες	7.524,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	4.838,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	44.892,0
Δαπάνες	56.210,0
Έλλειμμα	11.318,0
Έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ	6,2%

*Τακτικός προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2005 ανήλθαν σε 44.892,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 56.210,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ , διαμορφώθηκε στα 11.318,0 εκατ.

*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 6.2%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2006

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2006:

(ποσά σε εκατ. Ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Καθαρά έσοδα	46.293,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	50.116,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	3.823,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	3.775,0
Δαπάνες	8.184,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	4.409,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	50.068,0
Δαπάνες	58.300,0
Έλλειμμα	8.232,0
Έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ	3,9%

*Τακτικός προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2006 ανήλθαν σε 50.068,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 58.300,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ , διαμορφώθηκε στα 8.232,0 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 3,9%.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2007

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2007:

(ποσά σε εκατ. Ευρώ)

<u>Τακτικός προϋπολογισμός:</u>	
Καθαρά έσοδα	49.153,0
Σύνολο δαπανών ΤΠ*	55.733,0
Δανειακές ανάγκες(έλλειμμα ΤΠ*)	6.580,0
<u>Πρ/σμός Δημοσίων Επενδύσεων:</u>	
Έσοδα	4.875,0
Δαπάνες	8.809,0
Δανειακές ανάγκες (έλλειμμα ΠΔΕ**)	3.934,0
<u>Γενικός κρατικός προϋπολογισμός:</u>	
Έσοδα	54.028,0
Δαπάνες	64.542,0
Έλλειμμα	10.514,0
Έλλειμμα του κρατικού προϋπολογισμού ως ποσοστό του ΑΕΠ	4.6%

*Τακτικός προϋπολογισμός

**Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

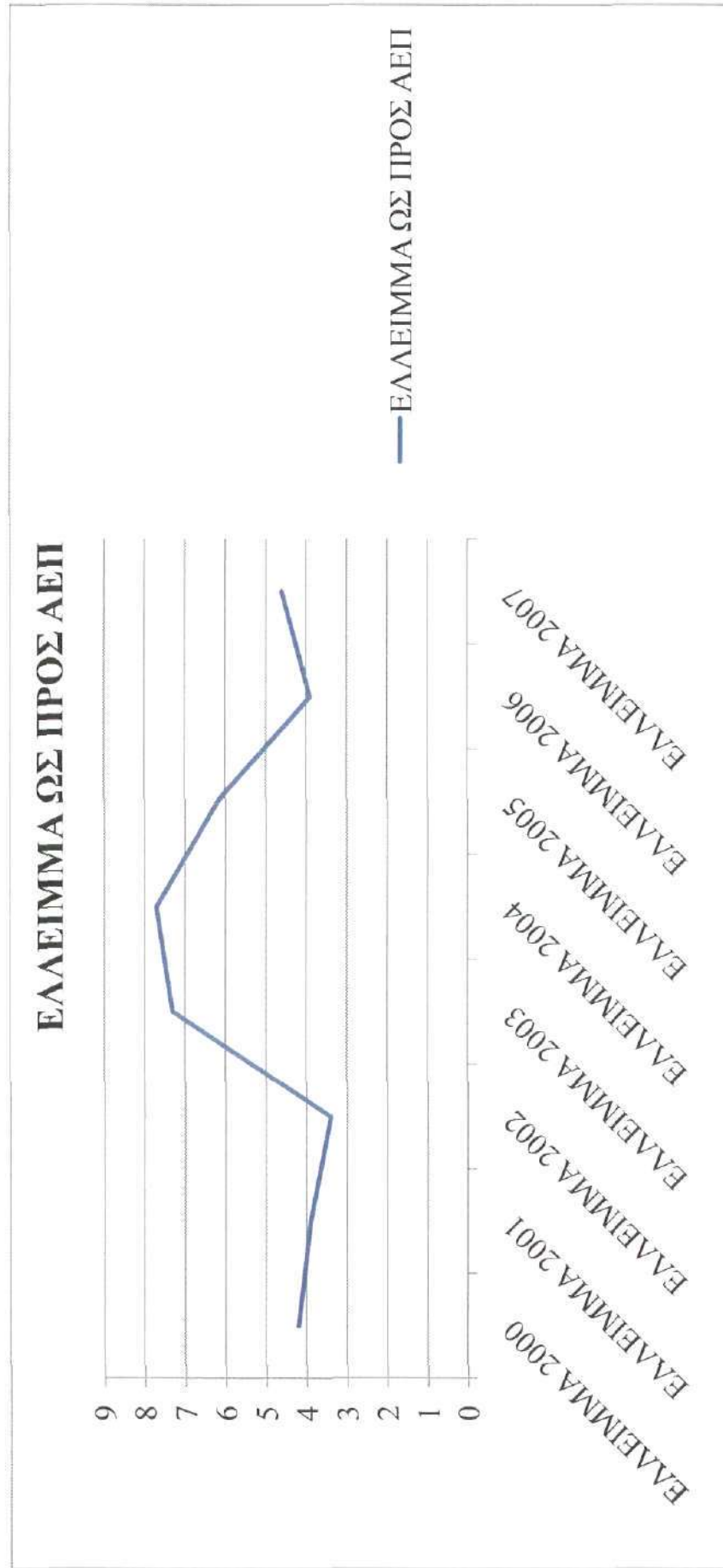
*Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Τα έσοδα του ΓΚΠ του 2007 ανήλθαν σε 54.028,0 δις ενώ οι δαπάνες ανήλθαν σε 64.542,0 δις. Το έλλειμμα του ΓΚΠ , διαμορφώθηκε στα 10.514,0 εκατ.

Σαν ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (ΑΕΠ) το έλλειμμα ανέρχεται σε 4,6%.

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΘΑΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ								
ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ.								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ΚΑΘΑΡΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ								
ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	5.141.000,0	5.211.000,0	4.807.000,0	9.847.000,0	12.861.000,0	11.318.000,0	8.232.000,0	10.514.000,0
ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	984.000,0	164.000,0	350.000,0	3.235.000,0	6.233.000,0	6.479.000,0	3.823.000,0	6.580.000,0
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΩΝ	4.156.000,0	5.047.000,0	4.457.000,0	6.612.000,0	6.628.000,0	4.838.000,0	4.409.000,0	3.934.000,0
ΈΛΛΕΙΜΜΑ % ΩΣ ΠΡΟΣ ΑΕΠ	4,20%	3,90%	3,40%	7,30%	7,70%	6,20%	3,90%	4,60%

ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΑΕΠ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2000-2007

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΤΙ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.*

1. Διαπίστωση και ιεράρχηση προβλημάτων

Ως βασικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας αναγνωρίζονται, κατά καιρούς τα ακόλουθα:

α) Ο υψηλός ρυθμός πληθωρισμού, κατά πολύ ανώτερος του αντίστοιχου μέσου κοινοτικού επιπέδου και με τάση διαχρονικής διερεύνησης αυτής της διαφοράς.

Είναι δύσκολο η κατά μέτωπο προσπάθεια αντιμετώπισης του πληθωρισμού, επειδή ο ελληνικός πληθωρισμός τρέφεται από:

-χαμηλή ροπή για επένδυση, που περιορίζει την προσφορά αγαθών και την παραγωγικότητα και καθιστά αδύνατο τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό,

-πολύ σημαντική παραοικονομία, της οποίας τα εισοδήματα, που δεν καταβάλλουν φόρους, πιέζουν το επίπεδο των τιμών, προς τα πάνω,

-ανορθόδοξη κατανομή απασχόλησης και εισοδημάτων και στρέφει την οικονομία προς χαμηλής παραγωγικότητας δραστηριότητες και τάση προς παρασιτισμό,

-χαμηλό βαθμό φορολογικής ηθικής, που ευνοεί την αναζήτηση εύκολου και γρήγορου κέρδους,

-την, σε πολλούς κλάδους, επικρατούσα ολιγοπωλιακή μορφή αγοράς.

β) Τα υψηλά ποσοστά δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων, μέσα στο ΑΕΠ.

Η περίπτωση δημιουργίας δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων, στην Ελλάδα, αν επιχειρηθεί να αντιμετωπισθεί έξω από την όλη οικονομική διάρθρωση, που την υποθάλλει, θα καταλήξει σε αποτυχία. Και αυτό, διότι θα πρέπει, επιτέλους,

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

να έχει γίνει ξεκάθαρο, ότι με παραοικονομία (και αντίστοιχη ,βέβαια, φοροδιαφυγή), που πλησιάζει το 50% του ΑΕΠ μας, η όποια προσπάθεια εξυγίανσης των δημοσίων οικονομικών μας θα όφειλε, προηγούμενα, να την περιορίσει, έτσι ώστε να επιτευχθεί αύξηση των δημοσίων εσόδων. Μια τέτοια προσπάθεια, είναι δυνατόν να επιτευχθεί, μόνον, με ριζική αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος, και υιοθέτηση εκείνου (ή συνδυασμού), που να προσαρμόζεται καλύτερα στις ειδικές συνθήκες και ιδιορρυθμίες της ελληνικής οικονομίας.

γ) Ανεπαρκείς ρυθμοί ανάπτυξης. Πράγματι, αυτό προκύπτει από το γεγονός, ότι ύστερα από το 1986, η Ελλάδα διευρύνει (και δεν περιορίζει) το αναπτυξιακό της χάσμα (με βάση το ύψος του κατά κεφαλήν εισοδήματος) με το μέσο κοινοτικό επίπεδο. Η ανάγκη, λοιπόν, για επίτευξη πραγματικής σύγκλισης, (δηλαδή σε όρους ανάπτυξης), με του εταίρους της, στην Κοινότητα, και όχι απλά δημοσιονομική σύγκλιση, θα έπρεπε αναμφίβολα να αποτελεί το υπ' αριθμόν 1 στόχο της Ελλάδας. Όλοι οι υπόλοιποι, λογικά, έπονται του παραπάνω αυτού στόχου, και επιδιώκονται μόνον, και στο μέτρο, που η επιδίωξη τους αυτή, δεν θέτει σε κίνδυνο την επίδοση του ιεραρχικά πρώτου στόχου. Πράγματι, ο στόχος ταχύτερης ανάπτυξης δεν είναι δυνατόν (ή οπωσδήποτε, πολύ δύσκολο) να επιδιωχθεί ταυτόχρονα με τους υπόλοιπους στόχους (α) και (β) διότι:

-η πάταξη του πληθωρισμού απαιτεί αντιπληθωριστική πολιτική και καθορισμό υψηλών επιπέδων επιτοκίων και εξωτερικής αξίας του χρήματος, που παρεμποδίζουν την επιτάχυνση της ανάπτυξης,

-ο περιορισμός του πληθωρισμού, εξάλλου, κάνει επαχθέστερο το δημόσιο χρέος,

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

-η πραγματοποίηση ταχέων ρυθμών ανάπτυξης, επιπλέον, είναι σε θέση να επιλύσει τα (α) και (β) ως υποπροϊόντα της, χάρη στη διερεύνηση της φορολογικής βάσης, την αύξηση της παραγωγικότητας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων,

-τέλος, η ταυτόχρονη επιδίωξη τέτοιων ασύμβατων, αναμεταξύ τους, στόχων, όπως είναι το (α), (β) και (γ), υποχρεώνει στη λήψη μέτρων, που αλληλοεξουδετερώνονται σε επίπεδο αποτελεσμάτων, όπως για παράδειγμα η πολιτική λιτότητας, περιορίζει τα δημόσια έσοδα και την οικονομική δραστηριότητα, ή τα υψηλά επιτόκια που αποθαρρύνουν την ανάκαμψη.

Έτσι, λοιπόν, επιβάλλεται για την Ελλάδα, με την όποια κυβέρνηση αυτή θα έχει, η πάγια και σταθερή αναγνώριση, ως υπ' αριθμόν 1 στόχου της, της ταχύτερης ανάπτυξης με ρυθμούς ταχύτερους, από τους αντίστοιχους μέσους κοινοτικούς. Με βάση αυτή τη γενική διαπίστωση, θα πρέπει να καταστρωθεί ένα λεπτομερειακό πρόγραμμα, που να καθορίζει το είδος των αναγκαίων μέτρων, στο εσωτερικό, και έναντι της αλλοδαπής.

Η προσπάθεια για επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης οφείλει οπωσδήποτε να επιχειρηθεί σε περιβάλλον μη λιτότητας και ριζικής αναμόρφωσης του φορολογικού συστήματος, με ενδεχόμενη κατάργηση της φορολογίας επί του εισοδήματος, και με επιβολή άμεσης φορολογίας, επί της κατανάλωσης.

Ωστόσο, όλες αυτές οι γενικότητες διευκολύνουν, χωρίς και να εξασφαλίζουν την ανάκαμψη, ειδικότερα, που η παγκόσμια οικονομία μαστίζεται από ύφεση και ανερχόμενη ανεργία.

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

2) Αντιμετώπιση δημοσίου χρέους και ελλειμμάτων

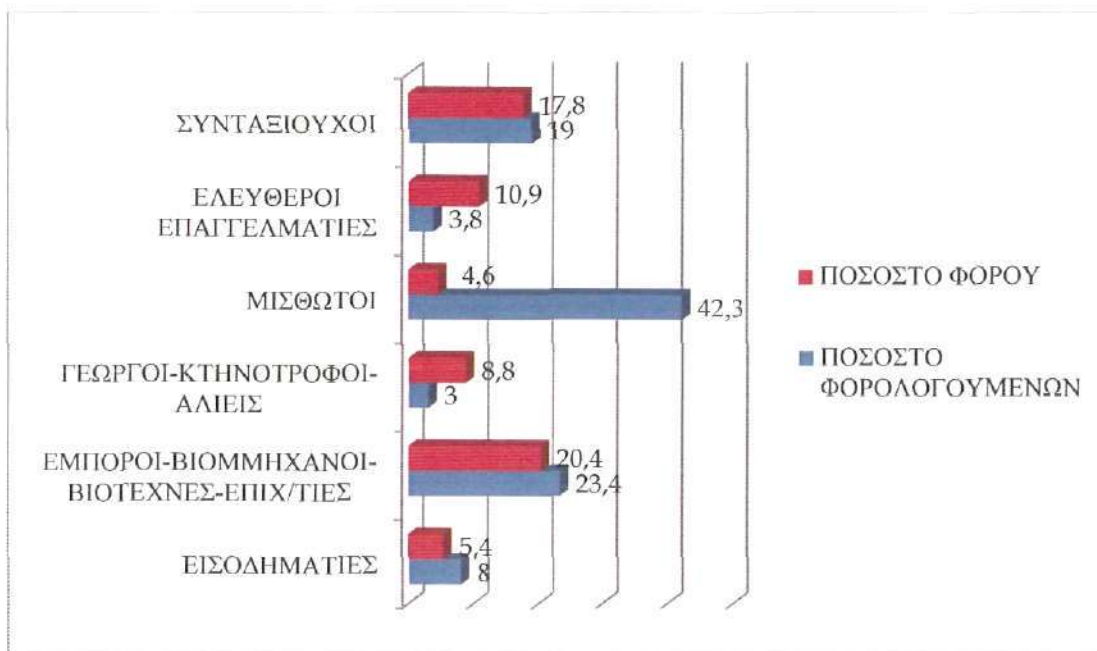
Με την τοποθέτηση αυτού του προβλήματος σε δεύτερη μοίρα, (μετά , δηλαδή και οπωσδήποτε , του στόχου της οικονομικής ανάπτυξης), το άγχος για την αντιμετώπιση του, θα δώσει τη θέση του, στην αποδοχή μακρότερης χρονικής περιόδου και γι' αυτό, σε πιο αποτελεσματικές, και λιγότερο επικίνδυνες λύσεις.

Η πρώτη προσπάθεια, επιβάλλεται να αναφερθεί στην διαμόρφωση ενός νέου και κατάλληλου για την ελληνική πραγματικότητα, φορολογικού συστήματος. Οι επιδιωκόμενοι, απ' αυτό, στόχοι, οφείλουν, βέβαια να προκαθορισθούν, σαφώς, και στη συνέχεια να συνεκτιμηθούν με τις τυχόν δυσκολίες του νέου φορολογικού συστήματος.

Ένα παράδειγμα της ελευθεροτυπίας (1993) δείχνει την πραγματικότητα, όπως αυτή εμφανίζεται στα δύο διαγράμματα που ακολουθούν, θα απαιτηθεί να φθάσουμε σε κάποιο πιο ορθολογικό, λιγότερο αποσταθεροποιητικό , δικαιότερο κοινωνικά και δυνάμενο να αντιμετωπίσει δημόσιο χρέος και ελλείμματα, φορολογικό σύστημα. Αυτό, εξασφαλίζοντας 40-45% υψηλότερα έσοδα, περίπου, από τα σημερινά, θα πρέπει επιπλέον να ανακατανείμει το συνολικό φορολογικό βάρος , έτσι που οι μισθωτοί να μη καταβάλλουν περισσότερο από το 27-30%, ενώ οι άλλες κοινωνικοεπαγγελματικές κατηγορίες το υπόλοιπο. Θα ήταν, ήδη, αυτό μια γενικότερη εξυγίανση στις μακροοικονομικές δομές της Ελλάδας και στις αναπτυξιακές της δυνατότητες.

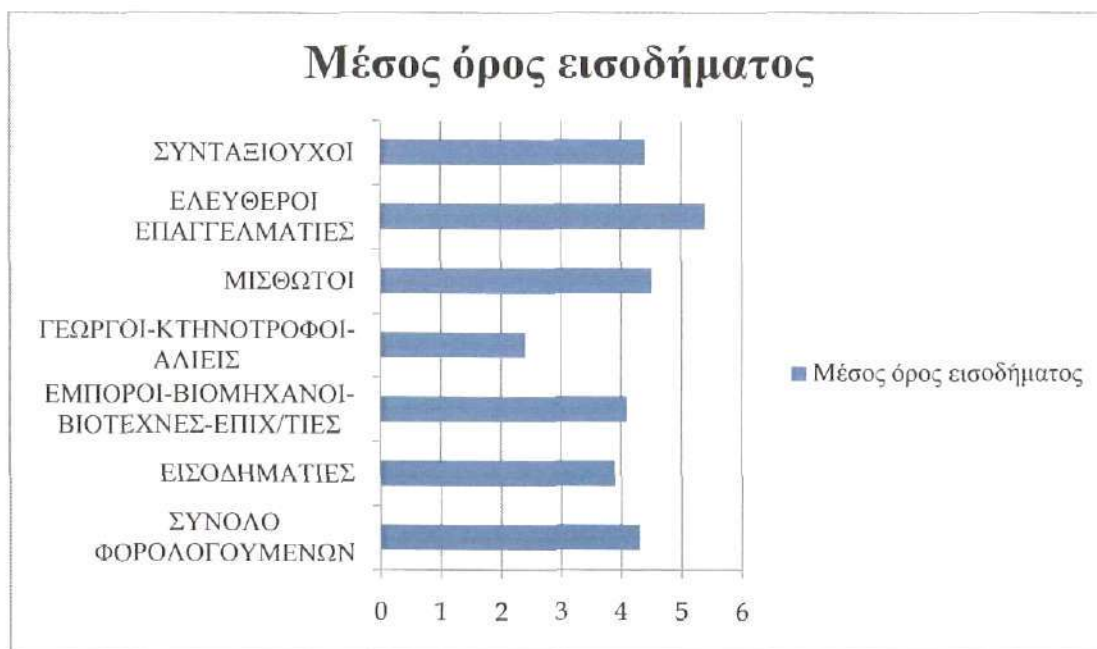
(ελευθεροτυπία-01/06/93) :

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

Φορολογούμενοι και φόρος % του συνόλου

Παρακάτω ακολουθεί ένα διάγραμμα με τον μέσο όρο εισοδήματος(σε δραχμές):

Μέσος όρος εισοδήματος

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

Η δεύτερη, σημαντική, προσπάθεια, θα αφορά στην ανοχή κάποιου βαθμού πληθωρισμού, και στην διατήρηση χαμηλών επιτοκίων, που θα διευκολύνουν την σταδιακή ελάφρυνση του δημοσίου χρέους (ως % στο ΑΕΠ), και κυρίως την εξυπηρέτηση του. Βεβαίως, η πτώση των επιτοκίων, θα δυσχεράνει τον εσωτερικό δανεισμό. Ωστόσο, χωρίς να έχουμε οικονομετρικά διερευνήσει το συγκεκριμένο αυτό πρόβλημα, πιστεύουμε ότι το μειονέκτημα αυτό θα εξουδετερωθεί, πλήρως ,από:

- την στροφή της αποταμίευσης, προς πιο παραγωγικές επενδύσεις
- την επικράτηση δικαιότερης κατανομής εισοδήματος, και μέσω αυτής, ενθάρρυνση της ανάκαμψης.

Το πρόβλημα δεν είναι η άμεση και με κάθε θυσία αποπληρωμή του δημοσίου χρέους, αλλά η μη συνέχιση διερεύνησης του (πράγμα που θα γίνει με την γενναία αύξηση των δημοσίων εσόδων), και η διατήρηση της αξιοπιστίας της χώρας μας, πράγμα που θα εξασφαλισθεί με την επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης της.

Τέλος, μια άλλη προσπάθεια στον τομέα αυτό, θα πρέπει να είναι η, κατά το δυνατόν, αποστασιοποίηση από το άγχος, που προκαλεί το δημόσιο χρέος και τα ελλείμματα, από την εσπευσμένη και απρογραμματίστη εκποίηση δημόσιας περιουσίας, με την μορφή ιδιωτικοποιήσεων-αποκρατικοποιήσεων.

3)Θεσμοί και κοινωνική δικαιοσύνη.

Οι νόμοι που εξασφαλίζουν για παράδειγμα, αξιοκρατία, ισότητα των Ελλήνων, χρηστή διοίκηση, αντικειμενική κρίση και ελευθερία βούλησης, υπάρχουν, αλλά, πολύ συχνά , δεν εφαρμόζονται. Θα είναι αξιόλογη και σημαντική εκείνη η κυβέρνηση που θα κατορθώσει να επανεπιβάλλει, στο μέσο “Έλληνα πολίτη, στον δημόσιο υπάλληλο, στον ασκούντα διοίκηση, την πιστή

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

τήρηση των κειμένων Νόμων. Αν αυτό, που φαίνεται τόσο απλό, αλλά στην πραγματικότητα είναι τόσο δύσκολο, υλοποιηθεί, τότε θα είναι ευκολότερη και η συνειδητοποίηση της φορολογικής ηθικής και η σταδιακή άρνηση υπακοής σε νόμους συντεχνιών, και η καταδίκη πελατειακών σχέσεων πολιτών και πολιτικών, αλλά και η απαίτηση εφαρμογής κοινωνικής δικαιοσύνης.

Όποιος και αν είναι ο βαθμός της οικονομικής κρίσης που πλήττει τον 20^ο αιώνα, την ανθρωπότητα, δεν νοείται η κατάργηση του κράτους πρόνοιας, στις ανεπτυγμένες και σχετικά προηγμένες οικονομίες. Θα έπρεπε, όμως, να αντιμετωπισθεί η ανάγκη επανακαθορισμού του περιεχομένου του, «αντί να καταβάλλονται, σε όλους, οι ίδιες συντάξεις, το κράτος θα όφειλε να προστατεύσει, ειδικά, όσους χρειάζονται αυτή την προστασία, αφήνοντας τους υπόλοιπους να φροντίσουν τους εαυτούς τους».(στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του). Στα πλαίσια μιας τέτοιας προσπάθειας αναμένεται αύξηση του βαθμού κοινωνικής δικαιοσύνης.

*Πηγή: «Ελληνικό Δημόσιο Χρέος και Ελλείμματα», 1994, Εκδόσεις Σακκούλα της Μαρίας Νεγρεπόντη- Δελιβάνη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ».
Γ.Ε.ΔΡΑΚΟΥ. ΚΑΘΗΓΗΤΗ Α.Β.Σ.Π. ,ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Α.
ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ, ΑΘΗΝΑ 1986.
2. «ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ».
Ν. ΤΑΤΣΟΣ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΜΠΛΙΑΣ «ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ» .
ΑΘΗΝΑ 1991.
3. «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ».
Θ.ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Θ.ΛΙΑΝΟΥ, Θ.ΜΠΕΝΟΥ,
Γ.ΤΣΕΚΟΥΡΑ, Μ.ΧΑΤΖΗΠΡΟΚΟΠΟΥ, Γ. ΧΡΗΣΤΟΥ.
ΕΚΔΟΣΗ ΣΤ'. ΕΚΔΟΣΕΙΣ Γ.ΜΠΕΝΟΥ.
ΑΘΗΝΑ 2002.
4. «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ».
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ.1994.
ΜΑΡΙΑ ΝΕΓΡΑΠΟΝΤΗ-ΔΕΛΙΒΑΝΗ.
5. «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ».
ΔΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΒΜΟΥΚΑΣ.
ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ «ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ».
Κ.Κ.Π. ΣΜΠΛΙΑΣ Α.Ε.Β.Ε.
ΑΘΗΝΑ 1998
6. «ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ» .
ΘΕΟΔΩΡΟΥ Π.ΛΙΑΝΟΥ, ΘΕΟΦΑΝΗ Ε. ΜΠΕΝΟΥ.
ΕΚΔΟΣΗ ΣΤ', ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΥΓΕΝ. ΜΠΕΝΟΥ.
ΑΘΗΝΑ 1998
7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Β' ΜΕΡΟΥΣ:
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ.